

Ørjan Holm:

En varm
kasserolle
i fryser'n

Side 15

Hilde Hauan Johnsen:

Dansende hvaler
og
moderne kunst

Side 17

Kultur-
stoff

Side 16, 17, 18 og 19

dubst

Utropia

STUDENTAVISA

I TROMSØ

Nr. 7 1992, 2. november.

16. årgang

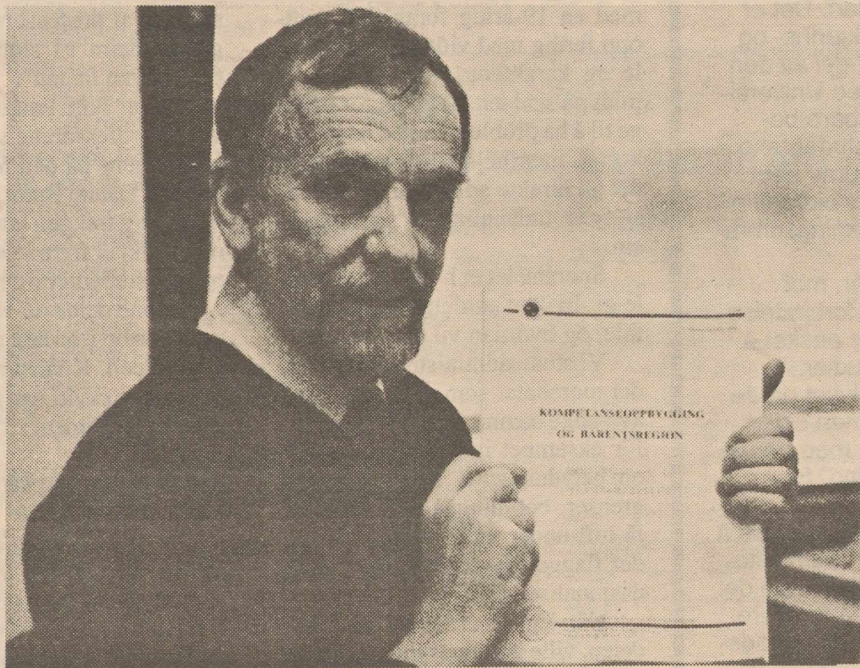
Omfattende samarbeid tar form:

Studentutveksling med Russland

Et omfattende utvekslingssamarbeid mellom undervisningsinstitusjoner i Nord-Norge og Russland er i ferd med å ta form. I disse dager legger Roald Amundsen-senteret i Tromsø frem en rapport der grunntrekkene i samarbeidet er skissert. Dette initiativet kommer i kjølvannet av flere avtaler mellom læresteder i Nord-Norge.

I øyeblikket er omkring 120 forskjellige prosjekter aktuelle i en "startpakke" som skal konkretisere noen av ideene. Språk, kultur og samfunnsfag er de fagområder som i første omgang vil være aktuelle for studenter i Tromsø, i tillegg til økologi og miljøvern.

Side 5

Administrativ leder Frits Jensen ved Roald Amundsen-senteret presenterer grunntrekkene i utvekslingssamarbeidet med Russland. Foto: Jørn Söderholm

Arktisk høyskole på Svalbard

I forslaget til neste års statsbudsjett er det satt av midler til oppstart av et høyskoletilbud i Longyearbyen. Flere års ideer og løse planer ser ut til å kunne bli virkelighet.

Undervisningen vil rettes mot arktiske fag som geofysikk, biologi og miljøfag.

Side 6

Kvinneforskere stiller spørsmål

- Vitenskapen er mannlig i sitt vesen. Kvinneforskningen er mer kritisk enn den forskningen menn utfører, og stiller spørsmålsteget ved en rekke etablerte fagbegreper, hevder Ericka Engelstad og Halldis Valestrand, to av kvinnene bak det som dagspressen har fokusert på som "kvinneopprøret" på Universitetet.

Side 9

Færre sjanses- billetter i helgene

Samordningen mellom militære og sivile flyruter gjør det vanskeligere å få sjansebilletter i helgene, særlig på ruter til Sør-Norge.

Side 4

Et innendørs studium av torsk

Landbaserte oppdrettsanlegg med pumper som henter rent vann fra 200 meters dyp, og en årlig produksjon på over 10.000 tonn fisk per havbruksanlegg.

Norges Fiskerihøgskole har store vyer for oppdrettsnæringen, og det er hovedfagstudentene på fiskerifag som skal være med på å utvikle teknologien som trengs.

Harald Tvedt er en av dem, og han tester ut om småtorsk trives i oppdrettskummer. Arbeidsplassen er havforskningsstasjonen i Kårvika på Ringvassøya.

Side 10 og 11

Studenter med kostbar innflytelse

Universitetsstudenter i mange land blir trakassert og ydmyket av myndigheter som ser kunnskap som en trussel. Men eksemplene er mange på hvordan politiske omveltninger og demokratiprosesser starter på universitetet.

Side 13

Pinlig for ISV

Institutt for samfunnsvitenskap fikk et velfortjent spark i forbindelse med den storslagne feiringen av 20-årsjubileet. Medias søkelys ble satt på ISV's forhold til kvinnelige forskere og kvinneforskning. Misnøyen har ligget og ulmet i lang tid, og jubileumsfeiringen ble anledningen til å sette søkelys på en del av problemene. 20 års historie er også historien om 20 års mannsdominans, om en gruppe mannlige forskere som siden starten har hatt makt og innflytelse over forskning og studier. For eksempel tok det 18 år før instituttet ansatte sin første kvinnelige professor. Mange kvinnelige forskere ved ISV føler seg, antagelig med rette, forbigått ved ansettelse til "tunge" stillinger. Typisk nok er andelen kvinner blant stipendiater og i "lettere" forskningsstillinger atskillig høyere.

Også ved de andre instituttene er andelen kvinnelige forskere pinlig lav. Vi begynner etterhvert å vende oss til den nesten latterlig store avstanden mellom ledelsens fagre ord og hva som skjer i praksis ved Universitetet. Likestillingspolitikk, kvinneforskning og forholdet til kvinnelige forskere er ikke noe unntak:

I 1989 vedtok Universitetsstyret "mål for likestilling ved UiTø", med en tilsynelatende ambisiøs målsetning om å styrke kvinnes stilling. Hovedparolen var 40 prosent kvinner blant de vitenskapelig ansatte, høy prioritering av kvinnerelatert forskning, og rekruttering av kvinner til mannsdominerte studier og hovedfagsstudier.

Tre år er gått, og tallene taler for seg: 10 prosent av de vitenskapelig ansatte er kvinner. Ifølge den interne telefonkatalogen er det bare ni kvinnelige professorer ved Universitetet, det vil si fem prosent. Svært lite konkret er gjort for å trekke flere kvinner til hovedfagsstudier.

Nå vil det ikke være riktig å legge for mye av skylda verken på den respektive instituttledelsen eller universitetsledelsen for den lave andelen kvinnelige forskere. Tilgangen på kvinnelige forskere er innen mange fagområder alt for lav til at en målsetning på 40 prosent kvinner er umulig å sette ut i praksis. Derfor vil vi være nødt til å akseptere at det tar lang tid før man oppnår en tilnærmet jevn kjønnsfordeling.

Det største problemet med hensyn til kvinner og forskning ligger imidlertid på et annet plan. Det er en generell manglende vilje til å trekke kjønns- og kvinneperspektivet inn som *en integrert del* av den forskning og undervisning som drives ved Universitetet. Så lenge kvinnerelatert forskning bare behandles som egne fagområder (og for studentene ofte som valgfritt pensum), frasier forskerne seg muligheten til å la et kvinnelig perspektiv bidra til å påvirke og høyne verdien av andre forskningsområder. Det er ingen tjent med.

Kvinnestudiet ble nedlagt tidligere i år, mot Likestillingsutvalgets innstilling. I denne forbindelse ble det nevnt fra flere hold at man heller ønsket å trekke kvinneperspektivet inn i andre studier. Anledningen var tilstede til å sette søkelyset på de utfordringer og muligheter som finnes, men siden har vi hørt lite og ingenting. Skal det gå med denne målsetningen som med "mål for likestilling" fra 1989?

I denne sammenheng er det også på sin plass å rette en kraftig kritikk mot studentene og mentaliteten blant våre egne. Jentene må kollektivt ta sin del av skylda for den lave andelen kvinnelige forskere. Grunnen til at rekrutteringen av jenter til hovedfagsstudier og forskerstillinger er alt for lav, er i hovedsak at mange jenter selv ikke har ønsker og ambisjoner om å drive med forskning. Dermed går også vår generasjon glipp av muligheten til å påvirke mange sider ved forskningen gjennom å la begge kjønn bidra med sitt syn på hva som er verdifullt og viktig.

I dag er over halvparten av studentene ved landets universiteter kvinner. Men dessverre er det ingen grunn til å tro at en like stor andel går videre til hovedfag. Hvor mange tiår tar det før vi har femti prosent kvinnelige forskere?

Råttent av Gudmund

Magistad-utvalgets foreløpige innstilling i vår inneholdt, som ventet, forslag til en hel rekke tiltak for å forbedre studiefinansieringen. Naturlig nok koster slike tiltak penger. Ett - og bare ett - av utvalgets forslag ville imidlertid ført til besparelser for Staten, nemlig månedlige utbetalinger. Isoler sett negativt for studentene, men den totale pakken fra Magistad var så lovende at studentene valgte å ikke lage bråk over det.

Nå har Gudmund Hernes tatt til følge dette ene forslaget - og ingen andre - i neste års statsbudsjett.

Råttent, Gudmund.

Når idealene og virkeligheten er på kollisjonskurs

Konikken er skrevet av
studiedirektør
Paul Stray

Når studentene strømmer til universiteter og høyskoler, blir også studieveiledere frustrerte. Det er ikke bare det forhold at det er så mange som vil ha svar på spørsmål om studieforhold og faglige kombinasjoner. Vel så ofte kommer Frustrasjonen fordi studentene stiller så vanskelige spørsmål. Det er som om kjerne-spørsmålene vi alle har, skal bli besvart: Hva er studiets framtid? Hva kan jeg bli etter endt utdanning? Hvor lang tid har jeg på meg?

Studieveiledere er i den sammenheng en utsatt gruppe. Men også vitenskapelig ansatte, undervisningspersonale og ikke minst foreldre til ungdom på terskelen til utdanningsdøren lurer på hvilke typer råd man kan gi.

Hvem skal være veiviser de neste 10 årene?

La oss tenke oss hvordan vi helt konkret kan gripe fatt i spørsmålet om hvordan en studieveiledning kan bli gjennomført. Sett at du satt med en 19-åring foran deg, nettopp ferdig med videregående skole og karakterer sånn noenlunde midt på skalaen, hverken for dårlige til å ha problemer med adgangskortet, men heller ikke så godt at det ga direkte adgang til de prestisjefylte utdanningene som medisin.

Spørsmålet er hvilke råd du vil gi - hvilket studium vil du anbefale, og hvordan vil du gjøre det?

Vi studieadministratorer har en del momenter som vi benytter oss av i slike sammenhenger. Jeg ville for eksempel innledet en samtale om betydningen av å se verden uten grenser, betydningen av å reise ut, få luft under vingene og seile under flagget vi gjerne kaller "internasjonalisering".

Når jeg så er ferdig med den delen, ville jeg sannsynligvis ta fatt på den mer individuelle siden av saken: Dette å understreke hvor viktig det er å gjøre noe man trives med, har sansen for, har talent til osv. Og til slutt ville jeg vel si noe om yrkesmulighetene.

Men hver gang jeg kommer i en slik veiledersituasjon, føler jeg det moralske dilemmaet det er å gi slike råd. Virkeligheten er ikke helt på bølgelengde med det jeg ville råde 19-åringen til. Jeg skal forsøke å illustrere dette moralske dilemmaet i det følgende.

Vi kan ikke regne med at studenter i Norge eller for den slags skyld i noe europeisk land er spesielt mobile, at de flytter på seg og tar sin utdanning andre steder. De er i så måte ikke spesielle sammenlignet med studentenes lærere. Også blant det vitenskapelige personale er det lav mobilitet. Så når jeg gir råd om å komme seg ut i Europa og få luft under vingene, vet jeg at det er en forsvinnende liten andel av studentene som gjør dette. Dermed får internasjonalise-

ringen en nyansing som ikke er til stede i vår sedvanlige retorikk.

Dermed blir en hjemmeværende, om ikke alltid hjemmeboende 19-åring som blir utgangspunktet for samtalen videre. Her vil det skje at studenten først og fremst er interessert i å få utdanning så nært hjemstedet som mulig. Slagord som "internasjonalisering" og lignende preller av.

Jeg vil derfor gripe til mitt siste poeng i en slik samtale, nemlig dette med personlig lyst og interesse. Her bør jeg føle meg på trygg grunn, skal man tro pedagoger og psykologer. Høyere utdanning vil forme menneskene, kunnskap er viktig for menneskelig utvikling, og skal ikke bare være en prosaisk sak om lønn og status.

Det er lang tradisjon for å trekke fram det ideale elementet i all utdanning. Noen husker kanskje Arne Garborgs beskrivelse i romanen "Bondestudentar" for snaut 100 år siden. Daniel Braut opplevde lærefellesskapet i teologi på denne måten:

"Mest dagsstødt kom professorane inn på djupe, vande spørsmål, som stundom var så svære at han aldri hadde tenkt at det kunde finnast slikt i trui. Men di svarare dei var, di gildare var det; for han visste alltid så trygt at professorane vilde vita å greide deim til slutt på den rette, fyriskrivne måten".

Det er ikke lenger alle som krever at professorene skal finne ut av problemene på den foreskrevne måten, slik Daniel Braut gjorde det. Men ønsket og trangten etter ny kunnskap og innsikt er fremdeles levende blant mange studenter og lærere.

Denne delen av veiledningen synes derfor i ordets rette forstand å være ideell. Kunnskap for kunnskaps egen skyld har tross alt vært et uslæelig argument til alle tider.

Idealer har også en økonomisk pris

Nå er det slik at også utdanning har en økonomisk pris. Setter man sitt talent og private økonomi inn som en innsats for å vinne kunnskap og finne ut av de dype spørsmål, må dette en eller annen gang komme i en eller annen form for økonomisk balanse. Finansieringsmulighetene er en ting, en annen er lønn og arbeidsmuligheter etter endt utdanning.

Hvilke forventninger er det vi møter blant studentene? La oss høre på Daniel Braut og hans forhåninger da han studerte:

"Um nokre år vilde han vera komin inn i den pyramiden av glans og magt som han alltid hadde drøymt um, og som var det høgste; då kunde han med sanning segja at han hadde nådd sitt ideal. Han visste knapt nokon ting som kunde vera gildare enn å sitja på ein gamal prestegard og vera herre yvi bønder... Han hadde vondt av den ungdomen som gjekk her og kasta seg burt i stræv for ville og lause "idear" som aldri i verdi kunde skaffe sine folk anna enn slitne frakkar og brotne vonir".

Selv teologer har i dag problemer med å se for seg en slik anvendelse av utdanningen, og ingen vil vel finne det tilrådelig i Norge i dag å forespeile en student i en slik posi-

sjon, om det så er brutne illusjoner eller fantasiprodukter.

Kolliderer norsk utdanning med sine egne idealer?

Idealene og forespeilingene som benyttes av de fleste studieveiledere er utformet av det vi for lettvinthet skyld kaller "1968-generasjonen". På mange måter er 1968 og 1992 ytterpunkter i norsk høyere utdanning. 1968 ble det ideologiske for overgangen fra eliteutdanning til masseutdanning lagt. I 1992 er det en klar tendens til å gjøre universiteter og høyskoler om til eksamensfabrikker og utdanningsprodusenter. Der hvor 1968 sto i individets tegn, står nå 1992 i arbeidsmarkedets tegn.

Midt i dette skjæringspunktet står den enkelte 19-åring. Idealene fra 1968-generasjonen har falmet en del de siste årene. Den beinharde økonomiske situasjonen med stor arbeidsledighet, større sosiale forskjeller og en usikker framtid for akademikere, all dette har vært med å sette idealene om kunnskap og utdanning som mål i seg selv i et skarpere relieff enn det 1968-generasjonen opplevde.

Det er mange som er blitt oppmerksomme på ordet om at enhver er sin egen lykkes smed når høyere utdanning blir diskutert. 19-åringen har fått en langt tøffere framtidshorisont og er langt mer avhengig av sin egen evne til å gripe anledninger, ta sjanser og satse på en mer usikker karriere enn det foreldregenerasjonen måtte.

Det er dette som er det tyngste i en studieveilederes arbeidsdag, dette å gi råd om framtidig utdanning som ikke lenger har et sikkert fundament i det økonomiske liv. Og det er etter all sannsynlighet dette som kommer til å bli en hodepine for universitetene fordi en stor arbeidsledighet blant akademikere automatisk vil føre til at spørsmålet om kvaliteten på utdanningen vil bli stilt.

Ingen vil i dag kunne si hvordan utviklingen blir - hvilke nye idealer som tilbys og hvordan disse idealene har et bedre håndtak i virkeligheten. Det eneste som man kan si, er at norsk høyere utdanning og ikke minst universitetene, ikke kommer an på øyene som som ser. Mine øyne er for tiden noe verkende.

Av Paul Stray

Feil i forrige kronikk

I Kronikken til Helen Knoph Larsen i forrige utgave av Utopia snek det seg inn en liten trykkfeil. Et ord i fjortende linje, tredje spalte ble utelatt, og det var det viktige ordet "ikke".

Setningen blir altså som følgende: "Jeg ser det ikke som usannsynlig at et slikt samarbeid på sikt kan gjøre en integrering naturlig."

Utropia er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø.

Avisa gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

Redaksjonens adresse:
Postboks 678-UB, 9001 Tromsø.
Telefon (083)44283.
Ansvarlig redaktør:
Øyvind Eggen
Redaksjonssekretær:
Ma'ayan Murad
Fotoansvarlig:
Markus Hareide
Sivilarbeider:
Tomas Sætre

Redaksjon:
Ma'ayan Murad, Ingveig Holand Wahl, Erik Ødegaard, Anna Katarina Grova, Trine Monge, Siri S Berntsen, Heidi Bolstad, Anders Røeggen, Tore Vik, Sten-Rune Roland, Terje Thomsen, Snorre Sanner, Sarah C Sørensen, Robert Hagen, Ingrid Neerland Walseth, Jørn Søderholm, Kurt Seljeseth,

Marianne Tønnesen, Odd Kristian Dahle, Magnus Skaar, Jon Vold, Trine Hamran, Hilde Klemetsdal, Laila Unhjen, Henriette H. Jacobsen, Rune Dalheim, Nora Evensen, Jarle Johansen, Johnny Christensen

Layout, ombrekking:
Øyvind Eggen, Tomas Sætre

Repro og trykk:
Bladet Tromsø
Opplag: 4000

Annonser:
Annonsepris: Kr 5,- pr sp.mm.
For annonsering, kontakt redaksjonen.
Neste annonsedeadline:
22. november.

Offentlig kjærlighet

Det kommer vel ikke som noen overraskelse for noen at Universitetets PC-er til en stor grad blir brukt til atskillig annet enn faglige gjøremål. Som for eksempel kjærlighetsbrev. Man bør da ta i betraktning den kalkulerede risiko det er for at uvedkommende kan få tilgang til de mest intime betroelser, i det man skriver ut klisset.

Ekstra ille er det jo når en journalist fra Utropia er så heldig å få tilgang til slikt stoff ved en ren og skjær tilfeldighet. Vedkommende journalist er sterkt preget av impulser fra ukemagasinet Se og Hør, og følgelig beslagla han brevet med et seiershyl, og stormet inn til redaksjonen for høytlesning av kjærlighetserklæringen.

Av hensyn til vår generelle etiske profil, og dessuten for å beskytte vår "kilde", bringer vi her bare et utdrag av brevet. Utdraget bør i allefall være tydelig nok til at avsenderen kan identifisere det, og kanskje vil være noe mer forsiktig neste gang.

"...Tenkte litt på det du sa om MAT. På en måte skjønner jeg at du maser, det er sikkert ikke hyggelig å ha en biffa til kjæreste. På den annen side så må du også skjønne at jeg er temmelig lei av å bli mast på om å spise mer..."

"...I dag er det bare 11 dager igjen til jeg kommer på besøk til deg. Gleder meg kjempemasse. Er så inderlig glad i deg. Har følt det ekstra sterkt denne helgen."

"Nei, skal opp og gjøre meg ferdig med noen oppgaver, sånn at jeg kan dra hjem snart! Ha det riktig fint, vennen min... Elsker deg!"

Dessverre mangler på adressat og signatur på utskriften vi fikk tilgang til. Derfor kan vi ikke oversende brevet til noen av dem, men det kan hentes i Utropia-redaksjonen...

Sterkt av Mimes Brønn

Vi merket oss første avsnitt i hovedoppslaget til "Mimes brønn", universitetets nye vitenskapelige magasin.. Det er skrevet av Kjellaug Lindvåg::

"Bypass" -en farbar vei til livet

Med et lett trykk treffer den elektriske nåla huden. Ei smal, rød stripe kommer til syne langs brystbeinet. Lukten av brenn brenn kjøtt når neseborene. Med stadig hånd skjærer kirurgen seg stadig lenger inn - helt til nåla når fram til beinhinnen. Nå må nåla vike plassen for ei sag. I løpet av få sekunder er brystbeinet delt i to. En ny hjerteoperasjon er innledet ved regionssykehuset i Tromsø...

Sterkt, Kjellaug! Vi trenger en konkurrent til Iskalde Grøss.

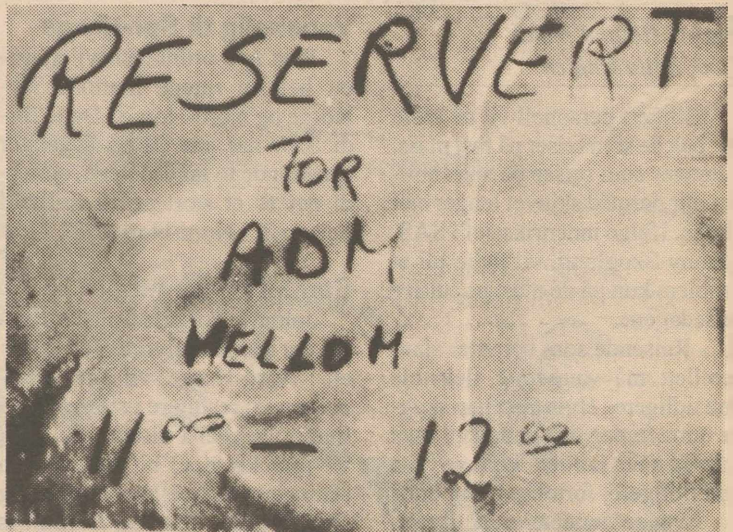
Mykt forsvar

Nye økonomiske betingelser har gjort den daglige tjeneste hard for de grønne- og blåkleddene i organisasjonen som i prinsippet skulle vært i stand til å forsvare landet vårt mot invasjon av fiendtlige EF- eller østlige makter. Men ikke bare økonomien er i ferd med å forandre seg; mye tyder på at Forsvaret er på vei til å kjøre en atskillig mykere linje overfor samfunnet generelt. Som dette eksempelet viser - krivet som Utropias hverende redaktør fikk fra en hyggelig major i Forsvarskommando Nord-Norge. Vi siterer:

"...jeg ønsker å få greie på om du er villig til tjeneste under neste vinters Nato-øvelse i Nord-Norge." "Når det gjelder de økonomiske betingelser som du vil jobbe under (...) ..ikke så mye å skryte av, men jeg får appellere til din idealisme og ønske om utfordringer."

Mer apartheid

I forrige utgave av Utropia kunne man lese at det blir forsøkt overholdt strenge restriksjoner på tilgangen til toalettene i Hovedgården. Nå ser vi imidlertid at apartheidtendensene har en langt større utstrekning enn først antatt. Vi ser det som en viktig oppgave å kartlegge slike rasistiske hentydninger i det miljøet vi ferdes i til daglig. Man trenger da heller ikke lete lenge på universitetetsområdet: På det beste bordet i kantina i Hovedgården står å lese: "Reservert adm. UiTø 11.00 - 12.00". I denne sammenheng stiller følgende spørsmål praktisk talt seg selv: Er dette et tafatt forsøk på å skape en autoritær avstand mellom de høyere og de lavere klasser av universitetets befolkning, eller er de ansatte i administrasjonen rett og slett for blyge til å spørre om å få slå seg ned sammen med hyggelige, unge studenter som bobler over av interessante samtaleemner og med en voldsom interesse og åpenhet for andre mennesker?

Videre finner vi følgende oppslag i ekspedisjonen ISV: "Vi som er ansatt ved ISV er oppgitt over de uverdige kantineforholdene vi tilbys. Vi krever et sted der man i ro og fred kan spise formiddagsmat". Et 20-talls underskrifter har de ansatte allerede klart å samle inn. Nok et utslag av kampen som ISV-ansatte lenge har ført for å få tildelt et eget avluke

der man kan være i fred for plagsomme studenter.

Et nærliggende alternativ er jo å sende de misfornøyde matpakkespiserne fra ISV opp til de storforlangende sådanne i Hovedgården. Så kan de like godt bare ta hele VIP-rommet og arrangere uforstyrret akademisk lunsj hver eneste dag. Velbekomme!

Studentavisa for 15 år siden:

Progressiv front og kampen mot vindmøllene

Avisredaksjonen gjorde i siste nummer av "Studentavisa" et stort poeng av en uttalelse fra delegatgruppa hvor vi går inn for å opprettholde universitetseksamener. Redaksjonen sier "nei til eksamensterror" og mener at det er likegyldig om det er borgerskapet på universitetet eller utenfor universitetet som evaluerer studentene. Vi mener i at en slik måte å se det på er altfor enkel.

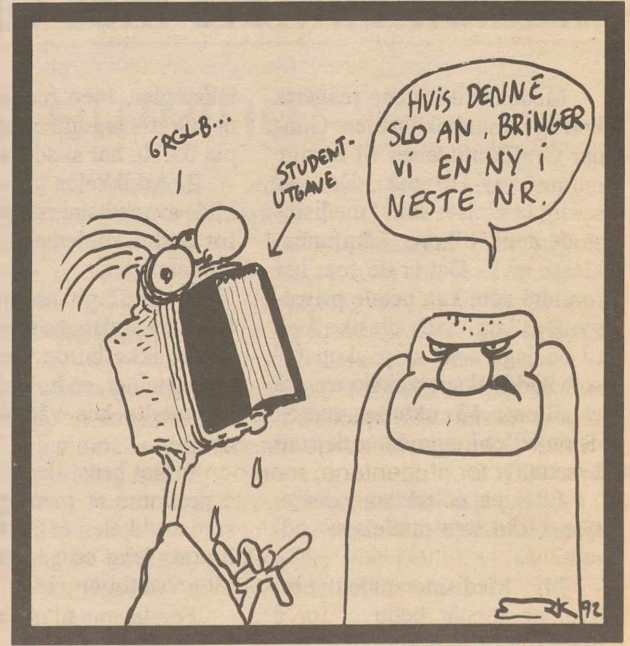
NKS/PF sitt syn på eksamen

kan oppsummeres slik: "Borgerskapet bruker eksamen til å presse sitt verdensbilde inn i hodene på oss. Videre bruker borgerskapet og staten et grotesk eksamenssystem som bygger på konkurranse og terror, til å presse studentene til å følge med i det stadig økende fagpresset. Eksamen er borgerskapet sin måte å kontrollere at studentene lærer det borgerskapet har avgjort at skal være innholdet i fa-

ga, dvs. den borgerlige ideologien og kunnskapen som vert spreidd gjennom lærebøkene."

Slike allmenne halv sannheter blir banaliteter. Når en konkret politikk skal staves ut fra banaliteter, fører det lett på avveier. Ei slik avsporing er det i dag å reise kamp mot hele eksamenssystemet, og si at det er likegyldig hvordan det evalueres.

Studentavisa i Tromsø, november 1977

Færre sjansebilletter i helgene

Den 25. oktober gikk startskuddet for samordningen mellom militære og sivile flyruter. Fra nå av vil 240.000 flyseter per år bli okkupert av militære reisende. Disse har før benyttet seg av egne fly. Resultatet blir at færre plasser står ledig til passasjerer som reiser med sjansebillett. En stor del av disse er studenter.

Ingveig Holand Wahl
Foto: Laila Unhjen

Militært personell vil nå stille rett bak de som reiser på fast plass. Personer som reiser på sjansebillett blir dermed skjøvet lenger bak i køen. Ifølge innenriksjef i SAS, Johnny Skoglund, vil dette bli et problem kun på de mest populære reisedagene.

- Reisende som benytter sjansebillett må være mer fleksible enn tidligere. Hvis man kan skygge unna fredag og søndag vil man ikke få noen hardere konkurranse enn tidligere, forteller Skoglund.

Avtalen innebærer at flyselskapene vil garantere Forsvaret 240.000 flyseter årlig. Den største støytten av dette vil SAS ta. De regner med å betjene 200.000.

Vanskelig til Sør-Norge

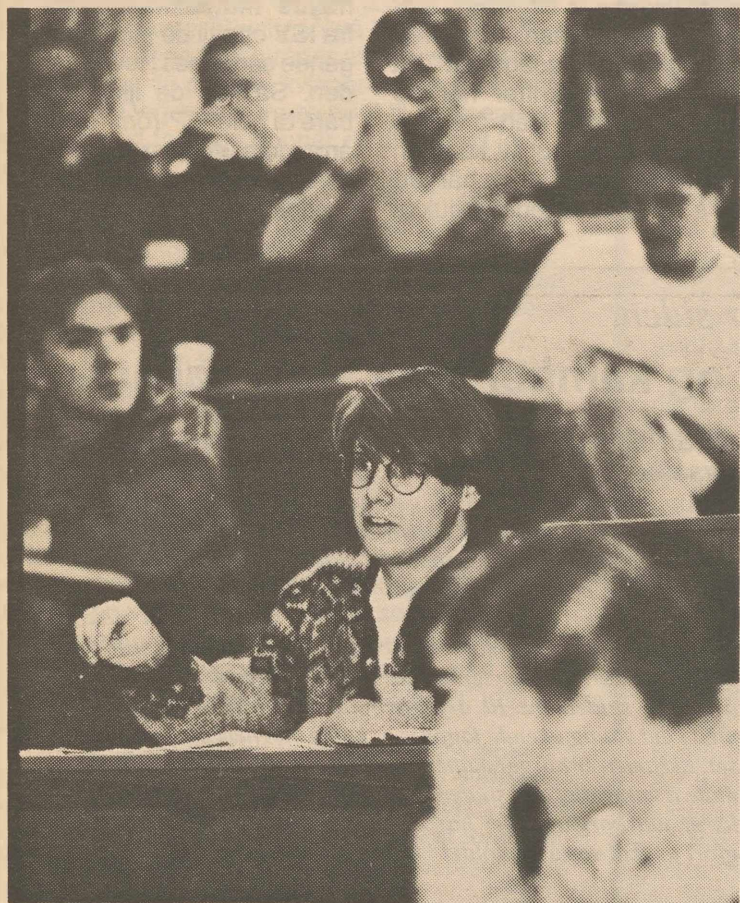
Den nye ordningen vil spesielt belaste rutene mellom Sør-Norge og Nord-Norge. Dette fordi SAS har enerett på avganger mellom de to landsdelene, og fordi det er et stort antall militært personell i Nord-Norge.

Samlet bedre tilbud

Johnny Skoglund mener likevel det samlede flytilbudet, spesielt i Nord-Norge, vil øke. Ordningen vil resultere i større fly og flere avganger i distriktene. Det vil for eksempel bli satt opp en ekstra avgang mellom Tromsø og Oslo daglig. Alta og Bardufoss også steder som har fått et økt flytilbud som et resultat av ordningen.

Færre sjansebilletter til studenter i helgene. Det blir resultatet av den nylig igangsatte samkjøring av militære og sivile flyruter.

Bildet er tatt fra allmøtet som ble avholdt for medisinstudentene etter Utopias intervju med Gunnar Graff. Foto: Markus Hareide

Medisinalmøte mot Graff

Medisinstudentene reagerte kraftig på studiekonsulent Gunnar Graffs uttalelser til forrige nummer av Utopia. Det var særlig uttalelser som "medisinstudentene tilhører samfunnsklasse nr.1. Det er de som har foreldre som kan betale privatgymnas" og "ville du like å gå til en lege som er psykopat?" som hadde skapt reaksjoner. På et allmøte 13. oktober vedtok de en felles kommentar til uttalelsene.

Etter en nokså lang diskusjon ble denne uttalelsen vedtatt:

"1. Medisinstudentene i Tromsø forstår behovet for å skape debatt omkring nye opp-

taksregler, men mener at Gunnar Graffs argumentasjon i Utopia 05.10. har skadet debatten.

2. Arkikkelen gir et feilaktig bilde av medisinstudenter overfor andre studenter/ansatte ved universitetet.

3. Graff gir med dette inntrykk av at dagens medisinstudenter ikke burde være medisinstudenter, en holdning vi ikke kan godta hos vår studieveileder.

4. Det henstilles til Graff om å presisere at meninger/uttalelser i artikkelen er Graffs personlige og ikke en generell oppfatning ved fagområdet."

Forslagene til nye opptaksregler ble ikke diskutert.

Lucy Smith rektor ved UIO

- men har ikke studentenes støtte

Jussprofessor Lucy Smith er valgt til ny rektor ved Universitetet i Oslo, og blir dermed den første kvinnelige rektor ved et norsk universitet noensinne. Hun fikk imidlertid ikke støtte fra studentene ved valget.

Av Hilde Klemetsdal

Lucy Smith blir den første kvinnelige rektoren ved UIO. Fra årsskiftet trer hun inn i stillingen, og bryter dermed en mannstradisjon like lang som universitetets historie i Norge.

- Det vil ikke ha noen direkte betydning for min lederstil at jeg er kvinne, sier Lucy Smith, men hun tror nok det vil ha en stor symboleffekt. Hennes eksempel kan bidra til å gi kvinner større selvtilitt.

- Det er trist å se de lange køene av kvalifiserte personer som må nektes adgang til universitet synes den påtroppende rektoren. -Målet må være å ta inn så mange studenter som det er kapasitet til, sier Lucy Smith, og ønsker å minske køene ved en bedre gjennomstrømming og en nyansert opptakspolitikk.

- Det er en grense for hvor mange studenter vi har plass til, påpeker Lucy Smith, og nettopp hennes lukningspolitikk har vært kritisert fra studenters hold. Norsk

Studentunion ved UIO ønsket ikke Smith som ny rektor ved valget i oktober.

- Nei, vi støttet ikke Lucy Smith ved valget, sier Sissel Korsan, leder for NSU ved Universitetet i Oslo. Psykologi professor Anna von der Lippe, var den kandidaten som oppnådde flest stemmer blant studentene. Ifølge Korsan er en generell oppfatning blant studentene at Smith er for konservativ i sitt syn på universitetet. Studentenes velferd kommer kort i forhold til den vekt som tillegges forskning, mener hun.

- Men vi synes det er positivt og viktig at en kvinne ble valgt og vi NSU vil satse på et godt samarbeid med rektoren og de øvrige ledelsen, sier Korsan.

Rektorvalg i november - Mjøs gjenvalgt?

Av Jørn Söderholm

I høst skal det velges rektor for en ny tre-års periode. Fristen for innlevering av forslag til ny rektor er 4. november, og valget avholdes 21. november. Ole D. Mjøs har erklært at han stiller til gjenvalg, og det har gått mer eller mindre automatisk i at rektor har blitt sittende de to periodene han/hun har adgang til ifølge regelverket.

- Mjøs har gjort en utmerket jobb, og jeg kan ikke se noe i

veien for at han skal sitte en ny periode. Det sier leder for Studentrådet, Geir Jarle Voldmo til Utopia.

- Anti-rasisme er et område Mjøs har markert seg positivt innenfor, og det åpne universitetet er i stor grad hans fortjeneste, mener Voldmo. Han påpeker at tiden som kommer vil bringe en rekke utfordringer, og han har den største tiltro til Mjøs' evne til å håndtere disse.

- En av disse utfordringene er utbygging av undervisningskref-

ter i samsvar med studentantallet sier Voldmo. Ole D. Mjøs er fraværende i Sør-Afrika, og naturligvis ikke tilgjengelig for kommentar.

Valgforsamling

HAM (hovedallmøtet) valg 24 studentrepresentanter til en felles valgforsamling. Denne forsamlingen skal velge rektor og prorektor for tre år. I tillegg består valgforsamlingen av representanter for de vitenskapelig ansatte og teknisk/administrativt personale.

Ingvild Broch nyansatt forskningsdirektør

Førsteamanuensis Ingvild Broch er ansatt som forskningsdirektør ved UiTø.

Broch har vært ansatt ved Universitetet siden 1972, og har vært førsteamanuensis ved ISL siden 1979.

Stillingen som forskningsdirektør er en nyopprettet stilling. Det var sju søkere. Forskningsavdelingens viktigste oppgave vil være organisering av rekruttering til forkerutdanning, og nasjonale og internasjonale samarbeidstiltak om forskning.

Amundsen-senteret utreder:

Studentutveksling i Barentsregionen

Et omfattende utvekslingssamarbeid mellom Nord-Norge og Russland er i ferd med å ta form. I disse dager legger Roald Amundsen-senteret i Tromsø fram en kompetanserapport der grunntrekkene i dette samarbeidet er skissert. I tillegg til initiativet fra Amundsen-senteret, er det allerede kommet i stand flere avtaler mellom læresteder i Nord-Norge og Nordvest-Russland.

Av Jørn Söderholm
Tegning: Tomas Sætre

- Utvekslingssamarbeidet er en del av den helhetlige satsingen på Barentsregionen som Utenriksdepartementet har tatt til orde for. Det opplyser administrativ leder Brits Jensen ved Amundsen-senteret til Utopia. Han tilføyer: - Ved å etablere et samarbeid med Nordvest-Russland, vil vi blant annet etablere arbeidsplasser til en del av de kandidater som utekammeres fra landsdelens undervisningsinstitusjoner.

Tre satsingsområder

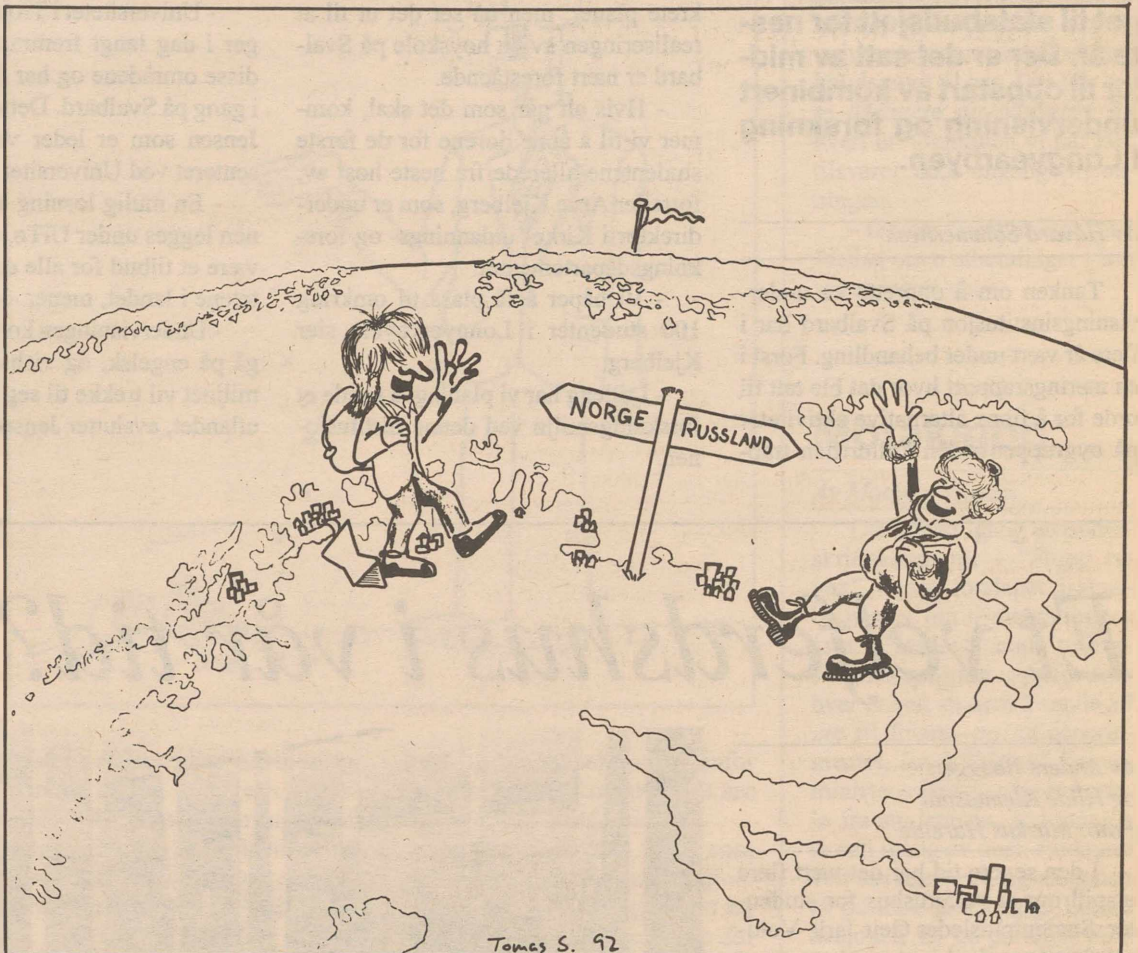
Amundsen-Senterets rapport fokuserer på tre satsingsområder. For det første vil språk, kultur og samfunnsfag (inkludert helse og undervisning) være eget satsingsområde. Økologi og miljøvern vil være aktuelt i samarbeidet om å skape en bærekraftig utvikling for de enorme naturressursene i regionen. Sist men ikke minst vil man

samarbeide om å utvikle infrastrukturen i regionen. På alle områdene vil det bli snakk om utveksling av personell og kunnskaper. I første omgang vil det mest interessante området for studenter i Nord-Norge være språk, kultur og samfunnsfag.

Startpakke

-Når kompetanserapporten er oversendt Utenriksdepartementet, vil Amundsen-Senteret gå inn i forhandlinger med UD. Jensen er tilbakeholden med opplysninger om den finansielle siden av saken: - Det er ennå for tidlig å si noe om hvor store bevilgninger det vil bli snakk om. Han fortsetter:

- Det vi imidlertid kan si med en viss sikkerhet, er at det vil bli snakk om en "startpakke" som skal konkretisere noen av ideene i rapporten. Denne pakken vil inneholde et begrenset antall utvekslingsprosjekter, og vi har i øyeblikket omkring 120 aktuelle prosjekter.

Nord-Norge er i ferd med å få sitt eget studentutvekslingsprogram, som et svar på det europeiske ERASMUS.

Harstad: Intensjonsavtale

Hovedsatsingsområdene i intensjonsavtalen Høyskolen i Harstad har inngått med Pomoruniversitetet i Arkhangelsk, er økonomi, kultur og vernepleierutdanning. Avtalen ble undertegnet i mars i år.

- Vi vil få i stand forsknings- og utviklingsprosjekter innenfor de områder avtalen omfatter, og vi er åpne for et samarbeid med andre undervisningsinstitusjoner i Nord-Norge. Det sier rektor Jan Meyer ved skolen til Utopia.

- Vårt utgangspunkt er at Russland trenger både kortsiktig og langsiktig hjelp på en rekke områder. På sikt vil vi yte hjelp til selvhjelp, og vi konstaterer at det sosialpedagogiske området er

spesielt interessant for russerne på grunn av de store problemene i landet. I tillegg sier Meyer at avtalen innebærer et samarbeid om muligheter innenfor reiseliv i et felles nordområde. Meyer er også opptatt av det økonomiske aspektet ved saken:

- Vi har invitert en student til Harstad. Dette vil koste oss omkring 75.000 kroner. I framtiden har vi som målsetting å ha fem russiske studenter i Harstad til enhver tid. Dette vil koste omkring 400.000 kroner i året. Vi vil derfor prøve å dra nytte av de midler som blir kanalisert mot fylkeskommunene til utviklingshjelp i nord, sier Meyer.

Alta først i landet

Alta Lærerhøyskole og Finnmark Distrikthøyskole var den første skolen i Norge som fikk i stand en utvekslingsavtale overfor Russland. Hovedsatsingsområdene i avtalen er økonomi, ledelse, språk og kultur. Høsten 1991 gjennomgikk fire russiske studenter et undervisningsopplegg i Alta. Hovedvekten i opplegget var lagt på norskundervisning. I vår tilbragte fire norske studenter to måneder hver i Arkhangelsk. I tillegg har det blitt arrangert flere studiereiser til Arkhangelsk, og

Alta har hatt besøk av russiske gjesteforelesere.

- Representantene fra Pomor-Universitetet har gitt klart uttrykk for at man er interessert i et atskillig bredere samarbeid enn vi har idag. Det hevder direktør Harald Frost ved Finnmark Distrikthøyskole.

- De administrative belastningene har imidlertid vært større enn forventet. Derfor må det etterhvert avsettes en egen koordinatorstilling, mener Frost.

Tromsø i forkant av utviklingen

Av Jørn Söderholm

Tidligere i år inngikk Arkhangelsk fylke, RiTø og fagområdet medisin ved UiTø en avtale som omhandler både utveksling og vitenskapelig samarbeid. Til våren drar fire femteårs medisinstudenter fra Tromsø til Pomoruniversitetet i Arkhangelsk. Deretter kommer fem russiske studenter til å tilbringe sommeren ved UiTø. Avtalen åpner også for utveksling av spesialister, for eksempel innenfor øyesykdommer og kreftbehandling.

I løpet av det kommende året vil studenter og fagpersonell fra UiTø og Pomor-universitetet delta på en rekke konferanser og møter på begge sider. I tillegg vil man i framtiden utveksle informasjon om forskning på en rekke områder, og man prøver å få til et dypere forskningssamarbeid. Genetikk og immunologi er aktuelle områder for et slikt forskningssamarbeid.

Tromsø Lærerhøyskole undertegnet i 1991 en avtale med Pedagogisk institutt i Murmansk. Hensikten med denne avtalen, er at man skal bli kjent med hverandres utdanningsystemer.

- Begge parter har i høyeste grad nytte av denne avtalen, understreker Alf Ragnar Nilssen ved Tromsø Lærerhøyskole.

- Russerne har et opplegg for 6-åringer som vi er meget interessert i. Russerne har imidlertid den største kortsiktige nytten på grunn av den pågående omleggingsprosessen, presiserer Nilssen. I mars neste år reiser de første studentene fra TLH til Murmansk, og i begynnelsen av 1994 kommer ti russiske studenter til Tromsø. Høsten 1993 vil det bli satt igang norsk-kurs i Murmansk, da interessen for å lære norsk er betydelig. I tillegg vil det muligens bli iverksatt et felles forskningsprosjekt som skal utrede barnas vilkår i Nord-Norge og Nordvest-Russland.

"ERUSSMUS" i emning

Kommentar: Jørn Söderholm

I forrige nummer ga Utopia på lederplass uttrykk for et ønske om et studentutvekslingssamarbeid mellom Nord-Norge og Nordvest-Russland. Et slikt program er et nødvendig svar på den europeiske utfordringen som ligger i ERASMUS-programmet. Det vi ser i dag er innledningsfasen av et slikt program. Det dreier seg riktignok bare om et fåtall enkeltstående avtaler, avtaler som ikke er spesielt omfattende hverken i omfang eller faglig.

Det er imidlertid et lovende tegn. Utenriksminister Thorvald Stoltenbergs utspill om Barentsregionen, viser at det er vilje hos myndighetene til å satse på et bredt samarbeid, blandt annet innenfor utdanning, i nordområdet. Amundsen-senterets kompetanserapport er første skritt på en vei mot et slikt samarbeid, en vei gjennom ukjent område som vi må gå uten kart. Forhåpentligvis vil rapporten ta opp de grunnleggende problemstillinger i et samarbeid som i framtiden vil prege Nord-Norge generelt, og

utdanningsmiljøene i landsdelen spesielt.

Et spørsmål som raskt reiser seg, er hvor stor grad av sentral styring et "ERUSSMUS"-program skal ha. Skal de sentrale myndigheter sitte med oversikten og pengesekken, eller skal en gi de enkelte undervisningsinstitusjoner økonomiske rammebevilgninger slik at de kan utvikle prosjekter tilpasset de lokale forhold? Dette, og mange andre spørsmål vil vi få svar på i tiden som kommer.

Arktisk høyskole på Svalbard

Har du lyst til å studere på Svalbard? Det kan du få muligheten til fra neste år av, hvis en skal tro forslaget til statsbudsjett for neste år. Der er det satt av midler til oppstart av kombinert undervisning og forskning i Longyearbyen.

Av Håvard Sommernes

Tanken om å opprette en undervisningsinstitusjon på Svalbard har i flere år vært under behandling. Først i en næringsrapport hvor det ble tatt til orde for å finne alternative aktiviteter på øygruppen siden kulldriften trap-

pes ned. Senere har SINTEF i Trondheim kommet med et utkast til et "Svalbard Arctic College".

Hittil har det vært ideer og få konkrete planer, men nå ser det ut til at realiseringen av en høyskole på Svalbard er nært forestående.

- Hvis alt går som det skal, kommer vi til å åpne dørene for de første studentene allerede fra neste høst av, forteller Arve Kjelberg, som er undervisningsdirektør i Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet.

- Vi håper å få plass til omkring 100 studenter i Longyearbyen, sier Kjelberg.

- I tillegg har vi planlagt å samle et forskningsmiljø ved denne institusjonen.

Under UiTø?

Undervisningen på Svalbard skal rettes mot "arktiske" fag som geofysikk, biologi og miljøfag.

- Universitetet i Tromsø (UiTø) ligger i dag langt fremme på mange av disse områdene og har flere prosjekter i gang på Svalbard. Dette forteller Frits Jensen som er leder ved Amundsen-senteret ved Universitet i Tromsø.

- En mulig løsning er at institusjonen legges under UiTø, men dette skal være et tilbud for alle de fire universitetene i landet, mener Jensen.

- Undervisningen kommer til å foregå på engelsk, og vi håper dermed at miljøet vil trekke til seg kapasiteter fra utlandet, avslutter Jensen.

Et velferdshus i vår tid?

Av Anders Røeggen
og Hilde Klemetsdal
Foto: Markus Hareide

I den senere tid har det vært flere utspill om et velferdshus for studenter. Studenterleder Geir Jarle Voldmo hevder selv han har et nyansert syn på spørsmålet om velferdshus, enten det vil bli Kjørbygga i sentrum, eller et nytt bygg på universitetsområdet. De fleste instanser er ennå ikke helt med på taktene, tatt i betraktning farten av prosjektering og oppstart.

Et utspill fra enkelte studentpolitikere om velferdsbygg for alt og alle har tidligere vært gjengitt i Utopia. Voldmo er kritisk til denne artikkelen.

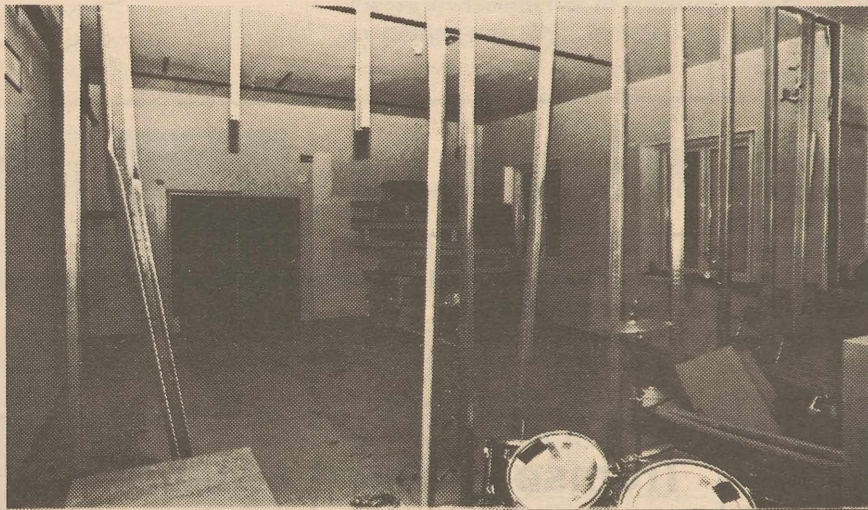
- Velferdshuset som skulle bygges her på universitetsområdet har aldri vært noen aktuell problemstilling. Noen studentrepresentanter valgte å gå ut med et utspill uten å ha snakket med de instanser som holder til på universitetet, om en sak der man ikke hadde sjekket verken med Samskipnaden eller med plan- og driftsavdelingen (PLUT) ved universitetet angående økonomi og eventuell prosjektering for den nærmeste framtid.

Lite gjort

Det er en kjensgjerning at Samskipnaden ikke er villig til satse på et hus så lenge ansvarlige studenter ikke fyller rollene de allerede har tatt på seg.

PLUT kan også konstatere at studentene ikke har behov, eller for den saks skyld vilje til å ta i bruk nye og større arealer så lenge Hovedgårdens kjellerlokaler ennå ikke er tatt i bruk. Studentorganisasjonene har ikke vært i stand til å fylle lokaler som etterhvert er blitt disponible. Det er likevel ikke til å legge skjul på at studentene i Tromsø både har bruk for egen idrettshall og et skikkelig konsertlokale. Et sted hvor studenter i større grad kan få et mer til knyttet forhold til hverandre.

- På veldig mange måter er det studentpolitikernes feil at man ikke har gått inn og sett på dette med velferdsbygg tidligere. Jeg kan godt forstå hvorfor. Man har hatt en dramatisk økning av studenttallet fra 1990 til 1992 og har ikke klart å holde tritt

Disse lokalene i Hovedgården står gratis til disposisjon, dersom studentorganisasjonene melder sin interesse.

med den store studenttilstrømmingen i forhold til det behov studentene har som gruppe.

Økonomiske midler

Et annet perspektiv som kan være interessant i sammenheng med samarbeid på tvers av studentorganisasjonene, er spørsmålet om fordeling av midler. Semesteravgiften går tilbake til foreningene og er den økonomiske støtten som får hjulene til å gå rundt i studentmiljøet.

Skal man i det hele tatt planlegge noe i størrelsesorden av et velferdshus, kombinert med konsertlokale/idrettshall vil en økonomisk ryggrad være nødvendig for den fremtidige framdrift.

- Tanker rundt et velferdshus, et samlingspunkt for studenter lagt til bykjernen, ligger langt fram i tiden. Men at man vil se et velferdshus på universitetsområdet med oppstart sent 1993 er helt bak mål. I framtiden vet man heller ikke hva som blir prioritert: Et velferdsbygg eller en idrettshall for studenter. Interessen rundt TSI er meget stor og med en medlemsmasse på over 600 personer er kanskje idrettshall et like aktuelt byggeprosjekt. I dag er man i en forhandlingssituasjon der kommunen og andre involverte er klar over de foreløpige planer, men ut over det er ingenting gjort for å få forgang i saken.

Studentsamfunnet

Voldmo mener det eneste reelle alternativet i dag er kjellerlokalene i Hovedgården. Samfunnet vil da ha

muligheten til å disponere lokalene til de forskjellige undergrupper og foreninger ved universitetet, og dermed åpne for en nærmere kontakt mellom Samfunnet og studentorganisasjonene.

Det kan være naturlig å spørre om studentene har et reelt behov for et nytt aktivitetshus, så lenge lokalene i Hovedgården ikke er fyllt.

- Samfunnet må få en sterkere stilling blant studentene, ved å sikre en bredere oppslutning og et høyere aktivitetsnivå, mener Voldmo. Ellers vil et nytt aktivitetshus under Samfunnets ledelse bli vanskelig. De nye lokalene ser han som en mulighet for Samfunnet til å bedre sin posisjon, og et skritt på veien til en mer omfattende studentvelferd.

- Noe annet er neppe aktuelt i løpet av de nærmeste årene, mener han.

Kjelleren er klar

Arealene i kjelleren på Hovedgården er holdt av med tanke på studentene, forteller Unni Grønneng i PLUT. Hun tenker seg at Studentutvalget kan disponere lokalene. Studentsamfunnet har i høst hatt flere arrangementer i Bodegaen. Blant annet er videokvelder og fredagscafeer blitt arrangert med varierende oppslutning fra studentenes side. Bodegaen inngår i de tilsammen 180 kvadratmetrene som er tilbudt studentene. Lokalene er rotete og uferdige, og vil absolutt trenge en ansiktsløftning før de tas i bruk. Fordeligen av arealene er allerede igangsatt, og flere studentorganisasjoner er med på planleggingen framover.

Innlegg:

Hvordan skal vi styre Student-samskipnaden?

Av Martin Rasmussen

Martin Rasmussen er leder for studentenes gruppe i Studentsamskipnadens styre. Han er student ved ISV der han tar Offentlig Politikk og Administrasjon grunnfag.

Studentsamskipnaden i Tromsø er 180 ansatte. Studentsamskipnaden i Tromsø er 8 kantiner på universitetsområdet. Studentsamskipnaden i Tromsø er boliger til ca. 1000 studenter. Dette er ting man må tenke gjennom når man diskuteter hvordan Samskipnaden skal styres.

Hva er studentvelferd?

Ifølge Alstadheimutvalgets innstilling (1976 "Velferd for elever og studenter") er studentvelferd boliger, matservering, psykisk og fysisk helsevern, barnehager, idrettstiltak, kulturtilbud, rådgivningstjeneste, tilgang på læremidler, og tilgang på varer og servicetjenester av ulike slag. Utvalget sa også at velferd skulle være et fylkeskommunalt ansvar, organisert med regionale samskipnader. Innstillingen fra utvalget lå til grunn for velferdloven (1986), og sa helt klart fra at velferd får studentene selv ta ansvar for.

Statens ansvar

Det er ikke mange studenter som er uenige i at staten har ansvaret for studentvelferden. Det som er diskusjonstema i studentkretser er hvordan man skal ta konsekvensene av dette.

Studentenes velferd er i stor grad blitt privatisert. Dette ser ved at mens verdien av semesteravgiften er stort sett uforandret i perioden '82 - '92, så har statens tilskudd til velferd blitt redusert med 67% i samme periode.

Utfordringen for oss studenter er klinkende klar: Hvordan få bedre velferd?

Her finnes det to mulige løsninger. Den ene er at man setter mer inn på å få staten til å ta sitt ansvar. Her vil aksjoner a'la husleiestreiker, boikott av samskipnadens styre, kamp for integrering av samskipnaden i universitetet, og studentvelferd som en avdeling under universitetet, være sentrale.

Den andre løsningen er noe mer pragmatisk, for å bruke et forslitt politikeruttrykk. Denne går ut på at vi som er studenter må ta konsekvensene av at staten nekter å følge opp sitt ansvar. Dette innebærer at vi må drive samskipnaden på en slik måte at vi får mest mulig velferd for de pengene vi bruker. Aktuelle virkemidler her er engasjement utenfor samskipnadens tradisjonelle virkeområder, der hensikten er å tjene penger som kan brukes til studentvelferd. Et annet virkemiddel i denne sammenhengen er medlemsstyring, at de som er medlemmer i samskipnaden dvs. studentene også har flertall i styret.

Problemer

Det er en rekke vanskeligheter som reiser seg i diskusjonen av de tiltakene jeg tar opp ovenfor. Medlemsstyring er problematisk av to grunner, kompetanse, og det faktum at et Hovedallmøtet velger studentenes styremedlemmer. Det siste er problematisk fordi man ikke kan ansvarliggjøre et Hovedallmøte, og dette fører til at man må "beskytte studentene mot studentene" for å bruke et sitat fra en hverende studentforening. Når det gjelder virksomhet utenfor samskipnadens tradisjonelle virkeområder (forretningsmessig drift) reiser selvfølgelig dette også kompetanseproblemer, men et annet viktig problem er hvordan man budsjetterer. Det er ikke helt ufarlig å gjøre seg avhengig av et overskudd når man er en stiftelse som samskipnaden. Man kan lett tenke seg situasjoner der det forventede overskudd uteblir, og man må øke kantineprisene for ikke å tape penger. Min løsning på dette er at overskuddsmidler fra ikketradisjonell virksomhet må brukes til nedbetaling av gjeld eller oppbygging av fonds for bruk i spesielle tilfelle.

Uansett om man er enige i mine synspunkter eller ikke, så håper jeg at mitt innlegg kan være konstruktivt i debatten om samskipnaden.

Forverret studiefinansiering:

Månedlige utbetalinger av studielånet

Studentenes økonomiske handlingsfrihet kan bli redusert. Forslaget til statsbudsjett innebærer at studielånet skal utbetales månedlig fra og med neste år. En slik ordning vil føre til store problemer, tror leder Joar Flynn Jensen i Norsk Studentunion (NSU).

Av Magnus Skaar
Tegning: Erik Ødegaard

- Hva vil for eksempel skjje hvis man i oktober blir presentert for en tannlegeregning? - Studentenes utgifter varierer fra person til person, og jeg kan ikke se at vi vil tjene noe på et slikt tiltak, sier Jensen.

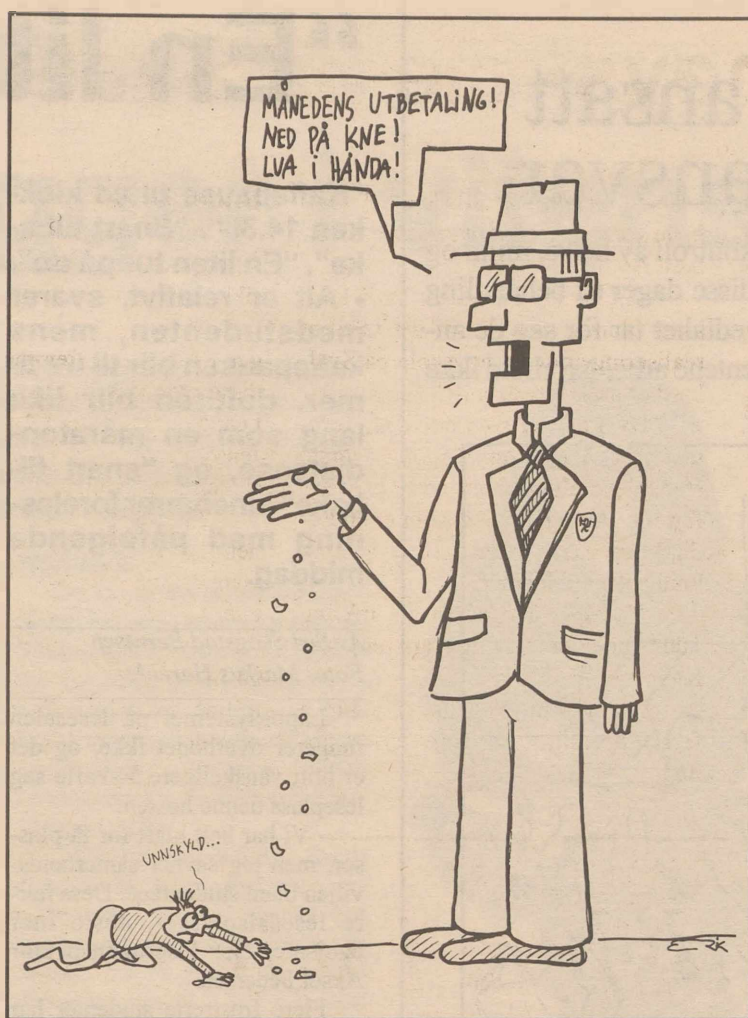
Månedlige utbetalinger av studielånet vil dessuten påføre om lag 70 millioner kroner i tapte renteinntekter for studentene. Istedenfor å tilbakeføre disse midlene til oss - slik Magistadutvalget foreslår - går pengene rett inn i statskassen. I tillegg forventes det at systemet vil påføre Statens Lånekasse 10 millioner kroner i ekstra

administrasjonskostnader, uten at de får noen kompensasjon for det. NSU-lederen finner i det hele tatt lite hyggelig lesing i neste års statsbudsjett.

- Jeg er skuffet over at det ikke er kommet mer til den enkelte student. Foruten innføring av månedlige utbetalinger på lån er det særlig ille at det vil bli 2000 færre nye studieplasser til neste år.

Respektløst

Magistadutvalget ble opprettet for å utrede tiltak som kan bedre det uholdbart dårlige nivået på studiefinansieringen. Deres innstilling skal være ferdig innen kort tid. NSU-lederen hevder at

høstens statsbudsjett nærmest ignorerer alt det utvalget vil foreslå. - Det eneste som er tatt til følge er tiltaket om månedlige utbetalinger av studielånet. I beste fall er forslaget i statsbudsjettet

frekt og lite respektfullt ovenfor det arbeidet Magistadutvalget har lagt ned, sier NSU-lederen.

Jensen etterlyser tiltak som står i forhold til dagens situasjon. - Statsbudsjettet mangler rett og slett en klar strategi og plan for hva man skal gjøre med dagens utdanningsøkonomi. Det må vises langt større vilje til å prioritere studentene enn hva tilfelle er nå, avslutter NSU-lederen.

- Triste greier

Av Maayan Murad

- Dette var triste greier, sier direktør Vidar Bakken i Studentsamskipnaden, om statsbudsjettet.

- Det er overraskende at departementet overhodet ikke tar hensyn til søkand fra oss og universitetsstyret om en økning i budsjettet til oss. Det blir bare dårligere og dårligere for hvert år. Økningen vi har fått, tilsvarer ikke engang prisøkningen.

- Og det at det er lagt frem forslag om ti utbetalinger i året synes jeg er uhørt.

Motaksjon

Av Maayan Murad

Det er satt igang en underskriftskampanje - "Stopp tyven" - mot forslaget i statsbudsjettet om ti utbetalinger i året. Parallelt med underskriftskampanjen oppfordres hver enkelt student å sende 50 øre til finans- og tolldepartementet, for å "hjelpe" finansministeren så han slipper å stjele fra studentene. Kampanjen er satt igang av noen studenter ved universitetet, og aksjonen er politisk uavhengig. Denne aksjonen vil gå parallelt med en postgirokampanje i Oslo og kampanjen "Tyven, tyven" fra Bergen. Frivillige studenter går rundt med postgiroer underskriftsark i disse dager.

70 nye hovedstillinger:

Godt budsjett for UiTø

Statsbudsjettet gir Tromsø en større økning (7,1%) i totalbudsjettet for drift enn de andre universitetene tilsammen. 70 nye hovedstillinger og 12 bistillinger kan opprettes til neste år. Det innebærer at Tromsø får 25% av den samlede stillingsveksten ved landets universiteter.

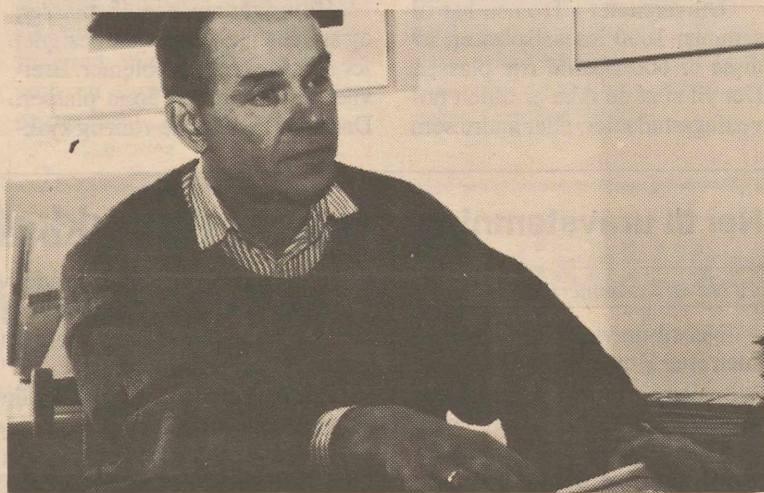
Av Magnus Skaar
Foto: Sten-Rune Roland

Universitetets økonomidirektør Ben Schei er meget godt fornøyd.

- Jeg tror Universitetets åpne linje har virket positivt, og ser ingen grunn til å stenge Universitetet neste år etter det som nå er skjedd, sier han. Og enda bedre kan det bli.

Gulrøtter

Statsråd Gudmund Hernes er veldig opptatt av gulrot-prinsippet. Det er satt av 100 millioner kroner til å belønne de universitetene som kan vise til høy gjennomstrømming. Det betyr at jo flere av oss som består eksamen på normert tid, jo rikere blir Universitetet. Ikke nok med det: for hver avlagt doktorgrad gjennomført på normert tid, og for hver hovedfagsstudent belønnes Universitetet med betydelige beløp. - Vi bør satse på å få 12-15 millioner kroner av den samlede gulrot-potten, sier en optimistisk Schei.

Økonomidirektør Ben Schei er fornøyd med forslaget til neste års statsbudsjett.

Bedre undervisning?

Men Hernes gulrotpolitikk krever en heving av studie kvaliteten. Gjennomstrømmingen har vært for lav på en del studier, særlig ved ISV. Den bør også bedres på jus og realfagene.

Schei ser at det kan være vanskelig å komme med konkrete tiltak for å bedre situasjonen. - Jeg kan ikke love noe bedre utstyr eller flere lesesalsplasser, selv om vi opplever det som et gnagsår. Det er dessuten vanskelig å skaffe kompetente forelesere, særlig for humanistiske fag og jus. I den senere tid har hovedfagsstudenter blitt brukt mer i undervisningen.

Trangt byggebudsjett

Det mest skuffende med statsbudsjettet er at Universitetet ikke får iverksatt et omfattende byggeprosjekt på universitetsområdet neste år. Byggebudsjettet er veldig trangt, og ombyggingstiltakene er faktisk redusert. - En areal-

utvidelse som skulle komme jus og teorifagene (ISL, ISV og AP-PU) til gode må nok vente på seg, og det er beklagelig. Men målet er å samle all aktivitet her ute i Breivika, opplyser Schei.

Intern kamp om stillingene

Statsbudsjettet vil trolig føre til intens kamp internt på Universitetet. Det er ikke bestemt hvordan de 70 nye hovedstillingene skal fordeles mellom de ulike instituttene. Schei kan imidlertid fortelle at minst halvparten er forhåndsdisponert, og at de fleste stillingene vil gå til undervisning og forskning. Det kan også forventes at de instituttene som har størst studentvekst vil bli prioritert (ISV, IMR, Medisinstudiet og psykologi). Forøvrig er det tvisomt om man vil bruke de nye stillingene til å favorisere flere kvinnelige heltidsansatte ved ISV.

De rene fakta

For studentene:

* Det skal innføres månedlige utbetalinger av studielånet til neste år. Studentene vil tape 70 millioner kroner i renteinntekter på forslaget. Disse pengene går rett i statskassen.

* Det planlegges 225 nye studieplasser ved Universitetet i Tromsø neste år. Det samlede tallet blir da 5615 studenter.

* Antall nye studieplasser innen høyere utdanning blir redusert med 2000, fra 36 500 til 34 500.

* Tilskuddet til bygging av studentboliger reduseres med nærmere 45,5 millioner kroner (ca. 37%).

* For å oppnå 50% reisemoderasjon med NSB, Hurtigruta og Nord-Noreg Bussen kreves en minste reiseavstand på 350 km. Tidligere var avstanden 150 km.

* Den maksimale satsen pr. måned for støtte til livsopphold for borteboende søkere over aldersgrensen justeres med 2%. Justeringen tilsvarer forventet prisøkning fra 1992 til 1993. I realiteten betyr det en akterutseiling i forhold til andre samfunnsgrupper.

* Det særskilte sommerstipend på 3000 kroner pr. måned (3 semesterordningen) fjernes. Isteden bevilges det 3000 kroner ekstra i lån disse månedene. Dersom studenten består eksamen vil lånet omgjøres til stipend.

* Månedlige utbetalinger vil påføre Statens Lånekasse 10 millioner kroner i ekstra administrasjonsutgifter, som den ikke får kompensasjon for.

* Utlånsrenten i Lånekassen er fra 1. januar 1992 9,5% p.a. for lån som har løpt 11 år eller mindre fra det tidspunkt lånet er gjort rentebærende.

For universitetene:

* Høyere utdanning vil i 1993 ha et samlet budsjett på ca. 9,8 milliarder kroner (9% økning). Nærmere 4,2 milliarder går til landets fire universiteter.

* Tromsø har fått større vekst i totalbudsjettet for drift enn de andre universitetene tilsammen.

* For hver hovedfagsstudent (de frie studiene) som avslutter får UiTø 10 000 kroner pr. gutt og 15 000 kroner pr. jente.

* Departementet bevilger 50 000 kroner for hver avlagt doktorgrad som er gjennomført ved UiTø på normert tid.

* Det skal opprettes 19 nye professorat ved Universitetet til neste år.

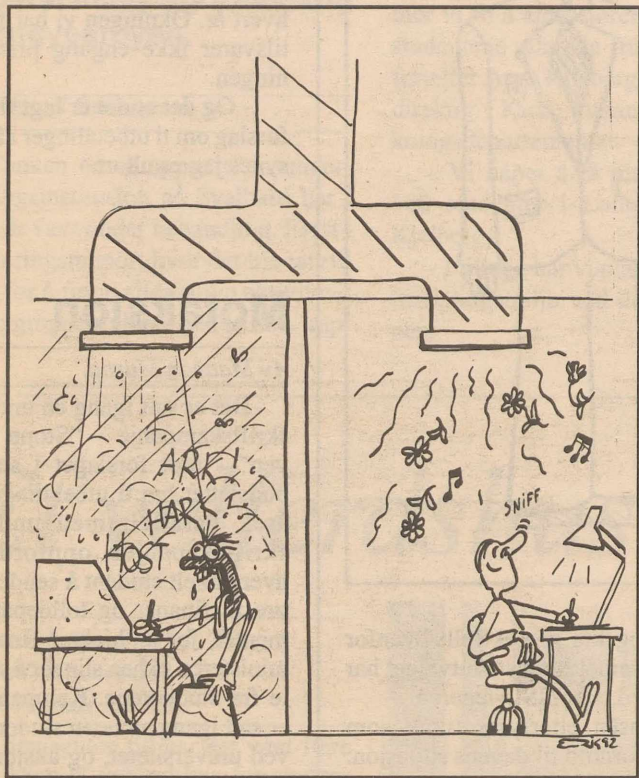
* Tromsø får et grunnbeløp på vel 585 millioner kroner, samt et byggebudsjett på 120 millioner kroner til neste år.

* Tromsø fikk ikke startbevilling til et nytt stort byggeprosjekt her i Breivika.

Studenten:

- sin egen ansatt - sitt eget ansvar

Et forslag til vedtak om internkontroll av helse, miljø og sikkerhet ved UiTø ligger i disse dager til behandling hos Universitetsstyret. Dette vedtaket tar for seg de ansattes arbeidsmiljø, mens studentene arbeidsforhold ikke blir behandlet.

Av Ingrid Neerland Walseth
Tegning: Erik Ødegaard

Denne situasjonen er ikke ny. Arbeidsmiljøloven har som målsetting (§1): "å sikre et arbeidsmiljø som gir arbeidstakerne full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger og med en verneteknisk, yrkeshygienisk og velferdsmessig standard som til enhver tid er i samsvar med den teknologiske og sosiale utvikling i samfunnet..."

Studentenes plass i denne sammenhengen beror på hvorvidt han eller hun er å regne som en arbeidstaker. I praksis vil komme ikke studentene inn under regelverket om arbeidervern og arbeidsmiljø.

Begrunnelsen fra Arbeidsmiljøutvalget (AMU) for innføring av internkontroll ved UiTø er at dette vil føre til at helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid blir en del av den daglige

virksomheten. Men hvem tar seg av studentenes ve og vel i deres arbeidssituasjon? I vedlegget om internkontroll her på Universitetet nevnes studentene i ett knapt avsnitt: "I henhold til arbeidsmiljøloven anses studentene som arbeidstakere i visse tilfeller. I disse tilfellene vil studentene ha de samme rettigheter og plikter som arbeidstakere."

Studenter er ikke for arbeidstakere å regne. Problemet ligger i selve arbeidsmiljøloven.

Det blir i disse dager viet stor oppmerksomhet til barneskoler som støver ned og skolelunger som får store plager med astma og allergi. Vel er ikke dette noe stort problem for studentene ved UiTø, og vel har de myke sofaer de kan synke ned i når lesesalsstolen blir for hard. Men presis klokka 16.00 blir luftingsanlegget slått av, når de ansattes arbeidsdag er over.

PROFESSOR DR.MED. EINAR OG HUSTRU EBBA LANGFELDT'S FOND TIL FYSIOLOGISK- MEDISINSK FORSKNING

Skjema for søknad om forskningsbidrag med veiledning for søkere fåes ved henvendelse til fondets adresse:

Det Norske Vitenskaps-Akademi
Postboks 7585 Skillebekk
0205 Oslo

Søknad om bidrag for 1993 sendes DNVA innen 1.12.92.

Tildeling av bidrag vil bli meddelt søkerne i begynnelsen av mai 1993.

NB. Merk!

For søknad om tildeling av midler fra og med året 1994 vil søknadsfristen være 1. november det foregående år. For 1994-bevilgninger er altså søknadsfristen 1.11.1993.

"En liten tur på do"

"Kaffepause til ca klokken 14.30". "Snart tilbake". "En liten tur på do". - Alt er relativt, svarer medstudenten, mens kaffepausen blir til tre timer, doturen blir like lang som en maraton-distans, og "snart tilbake" innebærer forelesning med påfølgende middag.

Av Siri Skogstad Berntsen
Foto: Markus Hareide

Lappesystemet på lesesalen fungerer overhodet ikke, og det er blitt vanskeligere å skaffe seg leseplass denne høsten.

- Vi har helt klart for få plasser, men jeg savner samarbeidsviljen blant studentene. Dess færre lesesalsplasser, desto mer egoisme, sier lesesalsinspektør Aksel Pedersen.

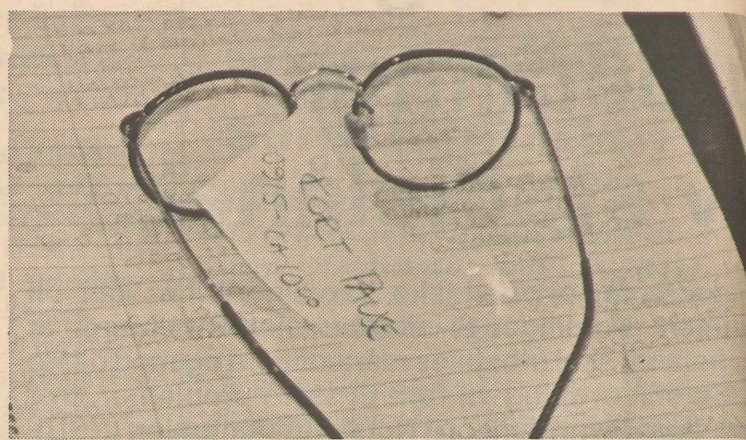
Flere frustrerte studenter har i det siste vært innom Pedersen for å klage sin nød. Det er fullt på lesesalen i UB. Det er fullt i kjelleren på ISV. Lappene er mange og pausene er lange, sier de.

- Jeg har flere eksempler på studenter som har vært nødt til å dra hjem og lese. Folk må bli flinkere til å skrive hvor lenge de blir borte fra plassen sin. Vet du at det blir tre timer, så ikke skriv "kaffepause", ber han.

Tre om belnet

Men det kaotiske lappesystemet er likevel ikke det virkelige problemet.

Universitetet i Tromsø har til sammen 1600 lesesalsplasser, av disse er 600 såkalte frie plasser. Det vil si at de ikke er tildelt hovedfagsstudenter, eller andre som

De finnes i alle slags varianter, men holder sjelden det de lover.

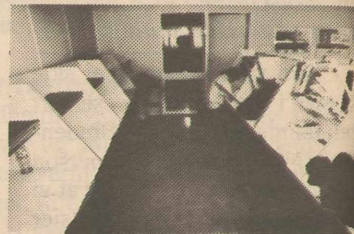
"Sprengte" lesesaler fører til egoisme, hevder lesesalsinspektøren.

har søkt på særskilt grunnlag. Et enkelt regnestykke viser lett at det blir over tre studenter per lesesalsplass.

- Det er for få plasser, spesielt på UB, og jeg kan forstå at de fleste ønsker å være der litteraturen er. Likevel vil nok mange kalle dette for et luksus-problem i forhold til andre universiteter. Er man litt fleksibel får man lesesalsplass. Vi har flere gode alternativer til UB, spesielt i Hovedgården og i Breivika Senter. Disse stedene blir i liten grad benyttet, sier han.

Det kommer mer!

Hovedgården har 48 plasser, og stolene der er spesielt designet for folk med ryggproblemer. Breivika senter har 20 åpne plasser. Der finnes kollokvie-rom og kjøk-

Men karrer du deg utenfor selve UB får du armslag. Bildet er fra Breivika.

ken med kjøleskap og kokemuligheter. I tillegg er det 165 plasser på Domus og 120 på IMR. Det er kun 60 på selve UB, men det finnes 120 plasser i ISV-kjelleren.

Akkurat nå innredes også hjørnerommet i andre etasje på UB om til 40 plasser, og neste år vil garasjeanlegget på IRV stå klart, med enda flere. Men inni da vil det fortsatt være "sprengt" på UB.

- Må du endelig ha plass i UB bygget foreslår jeg at du prøver å snu litt på døgnnet. Litt senere på dagen er det greit, og på kvelden er det et eldorado for lesehungrige. Problemene hopper seg heller opp på formiddagen og midt i uka. Mandag og fredag er det fine forhold, slutter han.

Nei til uravstemning

Av Håvard Sommernes

Nei til uravstemning, ble fasisen etter Hovedallmøtet som ble avholdt 15. oktober. I flere år har debatten om HAMS videre eksistens pågått blant studentpolitikere, så var også tilfelle ved dette møtet som samlet omlag 100 engasjerte sjeler i Aud Max.

- Nå bør vi la studentene selv få avgjøre en gang for alle om HAM eller Studentrådet (SR) skal være det høyeste studentpolitiske organet her i Tromsø, sa Øyvind Hanssen som hadde fremmet forslag om uravstemning på vegne av instituttallmøtet ved IMR.

Forslaget falt med 40 mot 50 stemmer.

Hovedallmøtet bestemte også hvem som skulle sendes til landstinget i Norsk Studentunion (NSU). June Knutsen som sitter i arbeidsutvalget i NSU for studentene i Tromsø, fremmet for avstemning et forslag om kvotering: - Studentene i Tromsø er best tjent med en representativ delegasjon, med delegater fra forskjellige politiske grupperinger. Forslaget ble avvist, med det resultat at Tromsø sender bare sosialister til det kommende landstinget.

Nok et mislykket Studentråd

Nok en gang har Studentrådet vist seg beslutningsudyktig. Torsdag 29. oktober møtte bare 12 av 25 representanter frem, altså en representant for lite. Dette var det femte Studentråd denne høsten, men bare ett har vært beslutningsdyktig.

Affæren er svært pinlig for tilhengerne av den nye studentorganiserings og Universitetet, som ble vedtatt i vår. Et av de viktigste motargumentene mot den nye strukturen var nettopp at Studentrådet ikke ville kunne fungere som et effektivt organ.

Fordi rådet ikke fungerer, må en stadig større del av sakene behandles i Studentutvalget. Dermed er man tilbake til en praksis som ligner den man hadde før reglementsendingen.

UKA-93 i farta

UKA, den lengste i året, hvor studentene får lov til å markere seg så mye de bare kan i hele ti dager til endes, er under opprulling. Fem måneder før det smeller skjer ting, og i likhet med sine forgjengere er også arrangørene i år hellig overbevist om at DENNE gangen, akkurat denne uka vil bli den suverent beste noensinne.

De er allerede godt i gang, får vi opplyst av et entusiastisk UKA-styre, en hel masse prosjekter ligger på bordet og skarpe hjerner jobber i herdig. Det første møtet for å samle interesserte ble en suksess, 30 personer møtte opp, og senere har stadig flere kommet sigende for å være med. Styret er mer eller mindre klart, og 55 personer vil være med på revyen.

UKA -93, som varer fra 10. til 20. mars, har som hovedmålsetting å løfte konsertnivået opp på samme nivå som revyen. Det blir fem konserter, derav en klassisk. Hvem som kommer er fremdeles en hemmelighet, men det satses stort, med artister både fra innland og utland. Utenom revyen, som blir i 11 forestillinger, blir det lagt opp til debatter, foredrag og, ikke minst, UKE-avis.

Det neste på tapeten for UKA-93-prosjektet er kåring av UKE-logo, en konkurranse hvem som vil kan delta i. Kåringen blir på UKA-festen. Selv om planlegginga av UKA er godt i gang, trengs det fremdeles folk, og alle som har lyst på en uke utenom det vanlige er hjertelig velkommen til å hive seg med.

"Kvinneopprøret" ved Universitetet:

- Årsaken ligger i vitenskapen

Lokalavisene i Tromsø har den siste tiden hatt en rekke oppslag og debattinnlegg om kvinneopprør ved Universitetet, og det er særlig forholdene ved Institutt for Samfunnsvitenskap som har vært i fokus. Vi har latt to av de kvinnelige ansatte ved ISV, Ericka Engelstad og Halldis Valestrand forklare mulige årsaker til at de kvinnelige ansatte ved ISV nå har reagert.

Av Trine Monge
Foto: Ingebjørg Tønnesen

Årsakene til kvinneopprøret er mange og komplekse. I dette tilfellet var det jubileumsfeiringa ved ISV som utløste protestene, men det var mer eller mindre tilfeldig. - Det har ligget og ulmet under overflaten en god stund, mener Halldis Valestrand.

Vitenskapens oppbygning

- Den helt grunnleggende årsaken til at det ser ut som det gjør på Universitetet, og som det igjen har blitt debatt om, er at vitenskapen er mannlig i sitt vesen. En rekke fag gjør bruk av metaforer som gir assosiasjoner til mannens opphøydhed. Forskeren fremstilles som en mann som skal erobre og kontrollere naturen, fremstilt som kvinne. Som for eksempel at man skal gjennomtrengre naturen, forteller Ericka. Hun er ansatt ved arkeologiseksjonen ved ISV.

Halldis supplerer; - Tidligere het det "man and his environment". Nå har begrepet "man" en noe videre betydning på engelsk, men man får da visse assosiasjoner.

Halldis har vært ansatt ved ISV i 10 år, og har hele tiden arbeidet med tverrfaglig kvinneforskning.

Kritisk forskning

- Roten ligger i hva som er akseptert som høyverdig forskning. Kvinneforskning er ikke et del-emne, eller en forskning adskilt fra alt annet. Kjønnsperspektivet griper nemlig inn i vår forståelse av verden og kan ikke skilles fra denne forståelse, noe det er vanskelig å svelge for de som ønsker at kvinneperspektivet skal kunne velges bort, mener Ericka og får støtte fra Halldis.

Begge er enige om at kvinneforskningen på flere områder skiller seg fra den forskningen menn utfører. Det viktigste skillet er at kvinneforskningen er mer kritisk.

- Kvinneforskningen inneholder både en likestillingsdebatt og et kritisk perspektiv. Det gjør den dobbelt eksplosiv. Forskingen stiller blant annet spørsmålsteget ved en rekke fagbegreper, hva er arbeid for eksempel. Et slikt perspektiv er et av kjennetegnene for kvinneforskning, sier Halldis og fortsetter;

- Alle er i og for seg enig om at det er viktig å inkludere et kvinne- eller kjønnsperspektiv i forskningen, men når det kommer til handling blir ofte slik forskning nedprioritert. Den blir heller ikke likestilt med den etablerte forskningen, men i høyden definert som en spesialitet som kvinner driver med!

Nettverk

De tre andre universitetene i Norge har egne sentra for kvinneforskning. I Tromsø har man ikke det. Istedet har man opprettet Nettverk for kvinner i forskning. Dette nettverket inkluderer både kvinner som forsker utfra kvinneperspektiv og kvinnelige forskere generelt.

- Det ble vedtatt å ikke danne et senter for kvinneforskning her i Tromsø. I ettertid har det vist seg å være et lite hensiktsmessig vedtak. Vi vil derfor ta opp til diskusjon om vi i framtida skal satse på et slikt senter. Blir det opprettet, vil senteret inneholde både kvinneforskere og kvinnelige forskere, sier Ericka.

Universitetets rolle

Den nye universitetsloven åpnet for at en rekke avgjørelser skulle tas på et lavere nivå i universitetssystemet, ved det enkelte institutt eller ved de ulike seksjonene. Det har ført til at generelle overordnede mål ikke blir tatt særlig hensyn til.

- De små enhetene som sitter og bestemmer pensumslitteratur og perspektiv på forelesninger reproducerer seg selv. Nye krefter med alternative ideer får ikke innpass. I de fleste tilfeller faller etnisitet og kvinneperspektiv på ut-siden, forteller Halldis.

Ericka Engelstad (t.v) og Halldis Valestrand, kvinnelige forskere ved ISV.

Opprøret ved ISV har ført til at kvinner ved andre deler av universitetet har begynt å røre på seg. Det har blitt satt fokus på kvinne-stilling ved Nord-Norges største utdanningsinstitusjon.

- Vi håper det skal være mulig å få noe positivt ut av disse hendelsene, at vi skal kunne ta

noen skritt fremover. Det har tatt 20 år å få 10 prosent kvinnelige ansatte ved ISV. Vi håper det ikke skal ta ennå 20 år for å doble den prosentandelen, avslutter to av de som har valgt å stå frem for å sette fokus på kvinners arbeidssituasjon ved UiTø, Ericka Engelstad og Halldis Valestrand.

**NANSENFONDET OG DE DER-MED
FORBUNDNE FOND
herunder også
DET VITENSKAPELIGE
FORSKNINGSFOND AV 1919
og
A/S NORSK VAREKRIGS-
FORSIKRINGSFOND**

Skjema for søknad om forsikringsbidrag sammen med veiledning for søkere fåes ved henvendelse til fondets adresse:

Drammensveien 78,
0271 Oslo

Søknad om bidrag for 1992 sendes innen 1.12.1992
Fondene støtter fri vitenskapelig forskning. De gir ikke utdanningsstipend eller tillegg til forskningsstipend og bare unntaksvis arbeidsstipend.

Se også Stipend- og Legathåndboken 1992.

NB. Merk!

For søknad om tildeling av midler fra og med året 1994 vil søknadsfristen være 1.november det foregående år.

Radikal likestilling på universitetet

Av Trine Monge

Mandag 26. oktober holdt Annette Kolodny åpent foredrag om "affirmative action", radikal likestillingspolitikk på Universitetet. Annette Kolodny er en av pionerene innenfor feminisisk litteraturteori i USA. I fire år har hun vært ansatt som "Dean" ved Universitetet i Tucson, Arizona, en stilling med stor makt innen det amerikanske universitetssystemet.

I løpet av de fire åra har hun bevisst handlet ut fra "affirmative action"-prinsippet i utformingen av ansettelsesprosedyrer og andre endringer i universitetssystemet. "Affirmative action" er en radikal likestillingspolitikk hvor man går inn og krever ansettelse av en kvinne eller en person fra en etnisk minoritet i den ledige stillingen.

Rettsak

Annette Kolodny har selv opplevd hvordan kvinner kan bli diskriminert når det gjelder ansettelse i vitenskapelige stillinger. Hun fikk avslag på en søknad, og følte det var fordi hun var både kvinne og jøde. Fem år tok det før saken ble avgjort. Like før den skulle i retten, ga Universitetet etter og

ga henne medhold i klagen. Den pengesummen seieren ga, gikk til opprettelse av et fond for andre kvinner som opplever samme diskriminering. Mange har ikke råd til å gå til rettsak, men fondet Annette opprettet åpner for slike muligheter.

Dean

Da Annette ble ansatt som Dean, møtte hun en rekke hindringer. Blant annet var hun ekskludert fra de mannlige ansattes omgangskrets. De ga uttrykk for å møtes i uformelle former, på tennis- eller golfbanen, men det ble utvekslet mye viktig informasjon på disse møtene. Det Annette måtte gjøre, var å opprette fora hvor hun kunne møte sine mannlige kollegaer utenfor kontortid. Resultatet ble en rekke lunch- og middagsavtaler.

- Jeg er i mitt 5. og siste år som Dean, og kan ikke si at alt jeg har gjort, har lyktes. Men jeg har fått utrettet en god del positive ting. Sammensetningen av ansettelseskomiteer er en ting, hvor det nå må være halvparten kvinner og menn, og 1/3 av dem må være fra en minoritet. Vi har også omformulert annonseteksten for utlysning av ledige stillinger. Vi

henstiller til kvinner og minoritetspersoner å søke der det er hensiktsmessig, og annonsene setter vi inn i magasiner som vi vet de blir lest av slike grupper, fortalte Kolodny.

Go for it!

Annette Kolodny har blitt orientert om den situasjonen kvinnene ved Universitetet i Tromsø er i, om problemer med å få oppvurdert kvinnelig forskning, om ansettelser og universitetssystemets oppbygning generelt.

- Mitt råd til alle feministe i USA og i Norge, er: Go for it! Ta ansvaret for endring av systemet. Det jeg gjorde, var å ta en jobb for et begrenset tidsrom og gjøre det jeg kunne i et feministisk perspektiv. Selv om det er upopulære tiltak, er det ingen fare forbundet med å få dem gjennom, jeg skal jo allikevel ikke velges om igjen. Endringene er gjort med støtte fra mine kolleger, så når min ansettelsesperiode er over, vil ikke den som blir Dean kunne omgjøre de endringer jeg har gjort. Når denne perioden er over, skal jeg igjen satse på min egen forskning. Det har jeg ikke hatt tid til de siste fem åra, avslutter Annette Kolodny.

ALETTE OG KRISTIAN SCHREINERS FOND TIL FREMME AV BIOLOGISK FORSKNING

Skjema for søknad om forskningsbidrag med veiledning for søkere fåes ved henvendelse til fondets adresse:

Det Norske Vitenskaps-Akademi
Postboks 7585, Skillebekk
0205 Oslo

Søknad om bidrag for 1993 sendes DNVA innen 1.12.92. Tildeling av bidrag vil bli meddelt søkerne i begynnelsen av mai 1993.

NB. Merk!

For søknad om tildeling av midler fra og med året 1994 vil søknadsfristen være 1. november det foregående året. For 1994-bevilgninger er altså søknadsfristen 1.11.1993

ERASMUS

Informasjonsmøte i Auditorium UB
onsdag 18. november klokka 16.00 - 18.00

- Hvem kan få Erasmus-stipend?
- Hva er ICP?
- Hva er en "Free Mover"?
- Når må du søke?

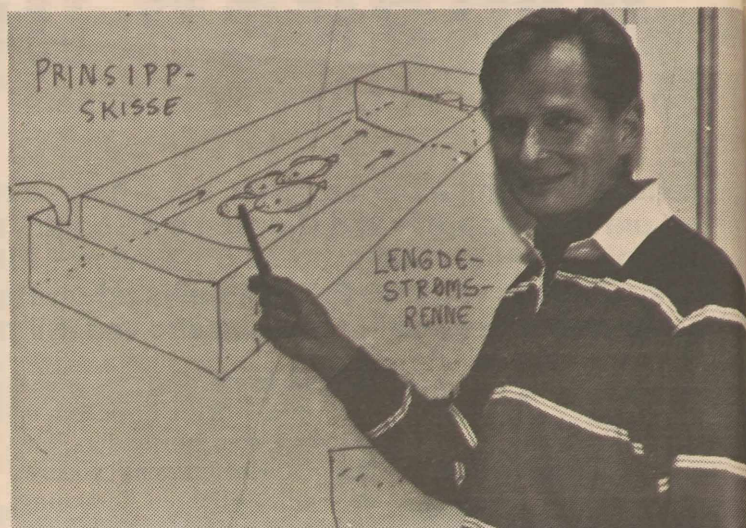
Du får vite mer om ERASMUS på møtet.

Hilsen Torill Knag og Nina Oppedal v/Studieavdelinga

Fremtiden for fiskerinæringen?

Oppdrettsanlegg på land

Flere mål med 10 cm dype bassenger på land. Pumper som henter rent vann fra 200 meters dyp, og en årlig produksjon på over 10.000 tonn fisk per havbruks-senter. Dette er hva professor Victor Øyestad tror vil bli virkeligheten for norsk oppdrettsnæring i løpet av 90-årene. Hovedfagstudenter på fiskeifag er med på å utvikle teknologien.

Professor Victor Øyestad viser hvordan oppdrettsanleggene skal bli.

ikke bære med seg smitte fra anlegg til anlegg.

Dette har foreløpig ikke fungert så bra på forsknings-stasjonen på Kårvika hvor man nylig hadde et sykdomsutbrudd i anleggene. Grunnen til det kan være at de ikke gikk dypere ned enn 40 meter for å hente opp vann, men årsakene er ikke helt klarlagt enda.

Hovedfags-studententer sentrale

Øyestad har forsøkt å gi hovedfagstudenter oppgaver som er skreddersydd for utviklingen av havbruks-senteret. Noen tester ut forskjellige arter i lengdestrømsrenner og andre har oppgaver som går på yngeloppdrett, organisasjon

eller økonomi. Den kunnskapen de til kommer fram til skal sammen utgjøre skjelettet i havbruks-senteret.

Kapitalkrevende

- Den tiden da hver mann kunne starte sitt eget oppdrettsanlegg er over. Store landbaserte havbruks-senter vil kreve så mye kapital at større bedrifter må gå inn som eiere.

Planen er å produsere 10-15 arter i samme senter.

Man er bedre sikret mot pris-svingninger på markedet. Man kan velge å produsere størst mengde av den arten som til enhver tid er mest lønnsom, og det vil være lettest å legge om produksjonen om markedet forandrer seg, mener Øyestad.

Av Tomas Sætre

Foto: Snorre Sanner

- I dag sender vi bare frossen laks nedover til kontinentet. Jeg vil si at oppdrettsnæringen er kommet skikkelig i gang først den dagen vi sender nedover laks, røye, steinbit, piggvar og et helt knippe med andre produkter, sier Øyestad.

Det første landbaserte havbruks-senteret er allerede planlagt bygd på yttersiden av Senja, hvor det er funnet en god lokalitet med flat mark og dyp havbunn. Det er prosjektert å borre en tunnel i berggrunnen ned til 200 meters dyp og hente vann fra Golfstrømmen. Fordelene med det er at vannet som strømmer gjennom anlegget vil få en jevn temperatur hele året, det er rent og det vil

CD-plater kan brukes til å lagre musikk...

...men de kan også brukes til å lagre informasjon om litteratur som ellers ville tatt meter på meter med hylleplass.

Informasjonen som vi før fikk i tykke kataloger får vi nå fram på skjermen. Over 1 million titler har god plass på den samme CD-plata.

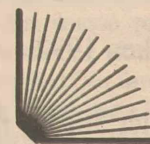
Vi abonnerer på to av dem: Whitakers katalog over engelske utgivelser, og Bookfind World Edition med utgivelser fra Europa, USA, Canada og Australia.

Fordelene? Det tar mindre plass, og først og fremst: informasjonen er ikke allerede blitt gammel før den når bokhandelen og kunden.

Kataloger på CD-rom er et meget viktig hjelpemiddel for oss, og vi ønsker at du også skal kunne dra nytte av dette.

Hver måned får vi tilsendt nye, OPPDATERTE katalogverker. Det gir oss - og deg - unike muligheter til å lete fram litteratur som du har bruk for, enten det er fagbøker, skjønnlitteratur, eller søk på andre emner som interesserer deg. Resultatet får du på en utskrift.

**Hva det koster ?
Det er selvfølgelig gratis.**

AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D L I N G

Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9005 Tromsø. Tlf 083-44920

Havbruksstudiet:

Levende fisk på lab'en

- Mange tror at vi lærer å fiske her på Fiskerihøgskolen, sier studieveileder Rolf Andreassen.
- Andre tror at vi bare driver med fiskeoppdrett. Det er mange myter om skolen vår. Sannheten er

at det på NFH er mange forskjellige fag å velge mellom. Det kommer an på hvilken av de fire studieretninger du velger. Et alternativ er havbruk som er et lukket studium i akvatisk biologi.

Av Tomas Sætre
Foto: Snorre Sanner

Harald Tvedt fra Bergen arbeider med hovedfagsoppgaven sin på havbruksstasjonen i Kårvika på Ringvassøya. Han har cirka ett år igjen før han er ferdig uteksaminert cand.scient. i havbruk.

- Disse tre semesterene består 10 vektall i lesing og de resterende 20 er oppgaven min. Den svømmer rundt som 800 småtorsk i en lengdestrømsrenne her på havbruksstasjonen.

- Lengdestrømsrenne?

- Ja, det er en tre meter lang sak som fisken svømmer i. Vi pumper opp vann fra golfstrømmen, og lar den strømme gjennom renna. Fisken får hele tiden friskt vann med jevn temperatur og mosjonen gjør den mindre stresset. Renna er også enkel å gjøre rein. Vi kikker oppi karet og ser at der koker det av bittesmå lysebrune torsk som alle har et lite merke festet fast ved ryggenfinnen.

- Det var litt av en jobb å merke dem. Jeg måtte ta opp fiskene en for en og sy fast en liten tråd i ryggen på alle sammen.

- Det der ser litt vondt ut...

- Neida, det går så bra for dem, smiler Harald.

En levende hovedfagsoppgave

Torskene er nå 7 måneder gamle, og Harald har fulgt dem helt siden de ble klekket. Han har matet dem og sett til dem hver dag.

- Det er utrolig artig å jobbe med noe jeg kan se vokser og lever mellom hendene mine, sier Harald. Han liker faget sitt. Utfordringer er det nok av. Akkurat nå har han problemer med et sykdomsutbrudd og for mye nitrogen i vannet. Småtorskens svømmeblærer har blitt skikkelig oppblåst.

- Nå er stort sett hele magen på dem, en eneste stor ballong, viser han, og vi kan tydelig se at noen av dem har store vanskeligheter med å svømme med buken ned. Å løse slike problemer er en del av hovedfagsoppgaven på havbruksstudiet.

Ikke bare torsk

Det er også mange andre arter i Kårvika. Andre hovedfagsstudenter har ansvaret for dem. Harald viser oss dem på materunden sin. Det har han som ekstraarbeid i en uke mens medstudentene hans er på en konferanse i Ålesund.

Piggvaren er en artig flat skapning som elsker å klumpe seg sammen i dunger på bunnen. De føler seg trygge slik og reagerer nesten ikke når vi stikker hendene nedi vannet og tar på dem. Først da Harald løfter en opp fra vannet spreller den villt og spretter ut av hendene hans og ned på gulvet.

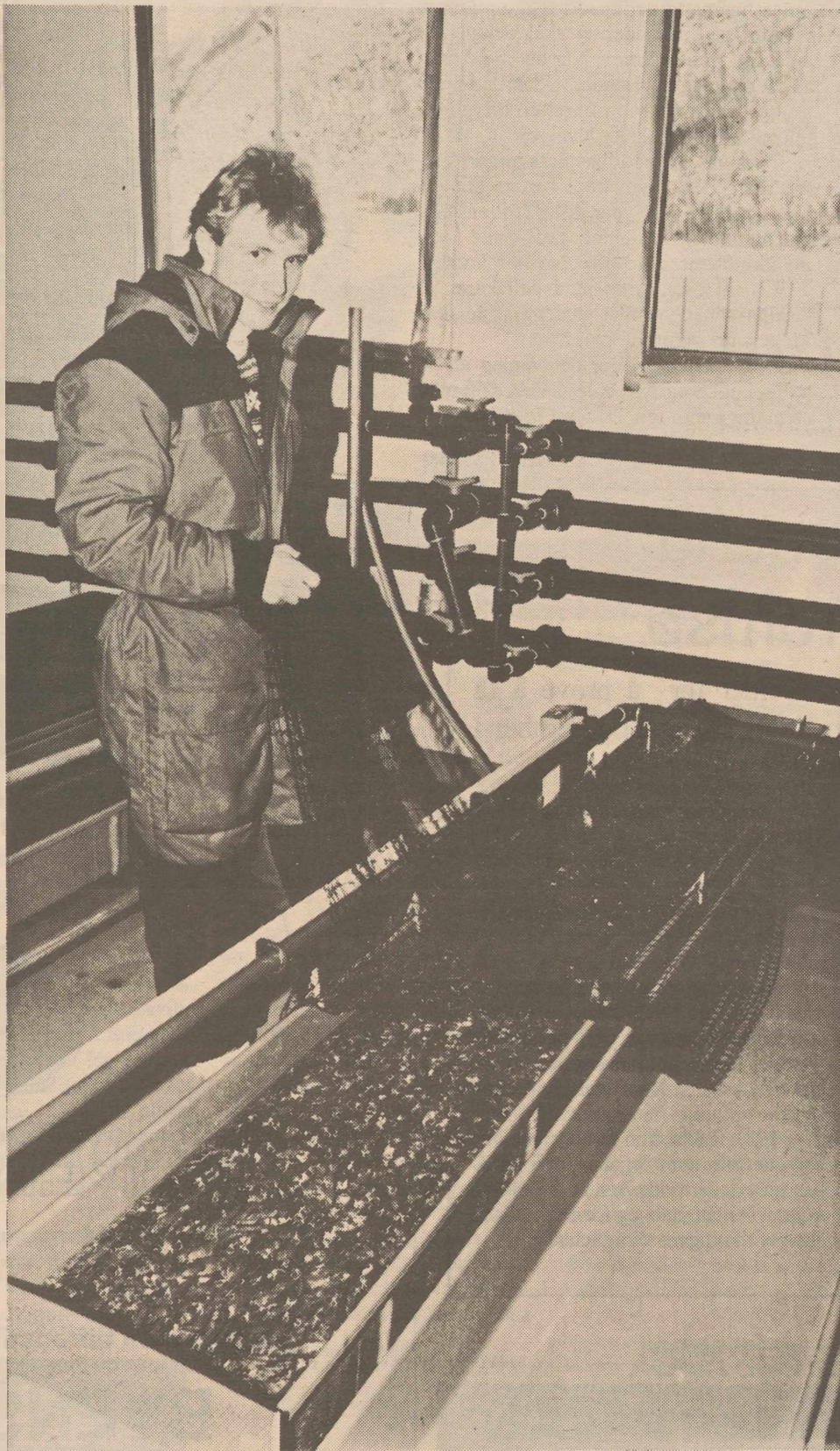
Ishavsrekene ligger om mulig enda stille på bunnen av sitt kar, mens steinbitene virker en smule rastløse der de svømmer i sakte sirkler i sitt lille akvarium.

Havbruksstudiet er sammensatt av emner

Harald Tvedt startet å studere i Bergen, og planen var å bli bygningsingeniør. Han nærmest slumpet innom et emne i marinbiologi og da var det gjort. Interessen for fisk førte han til havbruksstudiet i Tromsø.

- Jeg var allerede cand.mag i akvakultur da jeg kom til Tromsø, men manglet noen enkeltfag som jeg brukte et år på før jeg kunne søke om å komme inn på dette hovedfaget.

- Havbruksstudiet er en fedig sammensydd studiepakke, sier studieleder Gunnar Sætrem.

Harald Tvedt viser her en minimodell av en lengdestrømsrenne der han har de 800 småtorsk som han skal skrive oppgave om.

- Du kan starte på de åpne realfagene og velge nøyaktig de samme fagene som en havbruksstudent har. Det som imidlertid våre studenter fremhever som fordelene ved å starte på dette opplegget er at de blir et sammensveiset kull.

Cand.mag og hovedfag

For å bli cand.mag i havbruk må man de tre første semesterene studere obligatoriske fag. Det er fag som Ex.Phil, matematikk, generell kjemi, zoologi, biologi, genetik og cellebiologi. I tillegg må man gjennomføre et femvektalls innføringskurs i havbruk.

- Det emnet var skikkelig interessant, forteller Harald Tvedt oss.

-Vi lærte blant annet om oppdrettsnæringen i Asia som jobber med helt andre arter enn her hjemme.

De fire følgende semesterene kan man velge mellom tre forskjellige varianter med mange valgfrie emner. De fleste emnene er biologiske, men minst 12 vektall må være fra andre fagområder. Studentene blir oppfordret til å ta et økonomisk fag og statistikk.

For å bli cand.scient må man ta hovedfag slik som Harald Tvedt gjør med sine 800 småtorsk.

- Men hva skal Harald med all torsken? Det kan vel ikke være noen vits i å drive oppdrett av den?

- Nei, det er han enig i, men meningen er å drive forsøk men å sette ut småtorsk på havbeite: Man lar den spise seg stor og feit på fjerde, og så fisker man den opp etterpå. Om dette i det hele tatt er noen grunn til å prøve, er Harald Tvedt med på å finne ut med sin hovedfagsoppgave.

Fiskerifagene i Tromsø

Av Tomas Sætre

Det er fire forskjellige retninger å velge mellom i Tromsø. En mulighet er å sette sammen åpne realfag etter eget ønske. De tre andre retningene er lukkede studier med opptak til hvert høstsemester. Mulighetene for å komme inn er gode. I år ble alle kvalifiserte søkere tatt opp til studiene. Mange av plassene ble ikke engang fylt opp. Det virker som det svinger med hvor bra det går med fiskerinæringen. De siste årene har det vært dårlig, mens på midten av 80-tallet var interessen stor.

Havbruksstudiet

Havbruk er et forskningsrettet studium, med 25 plasser per år. Det har en klart definert studieplan, med enkelte valgfrie emner. Du blir en del av et kull og blir uteksaminert som cand.scient i akvatisk biologi. Opptakskravene er generell studiekompetanse fra videregående skole, men det kreves kunnskper fra enkelte naturfag.

Fiskehelsestudiet

På fiskehelsestudiet utdannes folk til å bli en form for helsepersonell for fisk.

- Jeg kan røpe at vi for tiden har en krangle med veterinærene om våre kandidater skal få lov til skrive ut resepter, forteller studieveileder Rolf Andreassen.

- Det viktigste arbeidsområdet deres skal imidlertid være forebyggende. Studiet tar imot maksimum 10 studenter hvert år og opptakskravene er også her generell studiekompetanse. Her må du i tillegg ha toppkompetanse innen enkelte naturfag fra videregående.

Fiskerikandidatstudiet

Den tredje og eldste av de lukkede retningene er Fiskerikandidatstudiet. Fagene her spenner fra mikrobiologi til sosialøkonomi og fiskerett. Målsetningen er at studentene skal få spesialisere seg i den retningen de ønsker, og at de skal få arbeid på mange forskjellige områder innen fiskerinæringen. Som det eneste av de lukkede studiene ble det fullsatt i høst, men alle de 35 kvalifiserte søkerne fikk likevel plass.

Opptakskravet er også på fiskerikandidatstudiet generell studiekompetanse. Du må imidlertid på dette spesielle studiet ha minst 12 måneders praksis fra fiskerinæringa for å komme inn.

“TULL” - ny telemarkgruppe i TSI

Telemarkkøyring blir stadig meir populært, og no har nokre skientusiastar ved Universitetet starta ei eiga telemarkgruppe, Tromsøstudentenes Utråkka Lom Laug, TULL. TULL blir ei undergruppe av studentidrettslaget, TSI, og legg opp til eit nært samarbeid med den allereie eksisterande Fjellgruppa.

Av Odd K. Dahle (tekst og foto)

- Interessa for telemarkkøyring er stor blant tromsøstudentane, og vi har lenge følt behovet for ei eiga telemarkgruppe, seier Kjetil Kvalsvik. Kvalsvik er i lag med Nils Are Johnsplass ein av drivkreftene som står bak TULL.

Planane for vinteren er ikkje endeleg fastsett, men mykje tyder på at det blir ein allsidig og aktiv sesong. Programmet vil strekke seg frå topturar med skifellar, til nybyrjarkurs i skisenteret i Kroken. Det vil også bli ein fast treningskveld i Kroken, der medlemmane kan samlast for å renne på ski.

- Målet vårt er å ta vare på bredda innan telemarkkøyring. Vi legg opp til eit allsidig program, der vi skal dekke alle sider av denne sporten. Når det gjeld turar er det naturleg at vi samarbeidar med Fjellgruppa, sjølv om vi primært vil drive med telemarkkøyring, seier Kvalsvik.

I følge Nils Are Johnsplass blir det mykje moro denne vinteren. I mars blir det “laussnøfestival”, der alle studenttelemarkklubbane i landet, pluss alle telemarkklubbane i Nord-Norge blir invitert. TULL vil også stille med deltakarar på “Rallarrennet”, som er studentmeisterskap i telemarkkøyring.

- I dette rennet er det vanleg at ein stiller i ulike kostymer, for å skape litt meir stemning rundt rennet, seier Johnsplass.

Fra venstre Nils Are Johnsplass og Kjetil Kvalsvik tørrtrener på telemarksvingen.

Rigoberta Menchu inviteres til Tromsø

SEMUT og Universitetet samarbeider for å prøve å få fredsprisvinner Rigoberta Menchu til Tromsø i desember i forbindelse med prisutdelingen.

Av Henriette Hegg Jacobsen

Daglig leder i Senter for Miljø- og utviklingsstudier (SEMUT), Jens Revold, uttrykker glede over at Rigoberta Menchu fikk prisen.

- Fantastisk, sier han om utdelingen. - Rigoberta Menchu og hennes folk har endelig en grunn til å juble.

I desember kommer hun til Norge for å motta prisen og i den forbindelse jobber nå SEMUT i samarbeid med rektor Ole D. Mjøs om å invitere henne til Tromsø. Mjøs har uttrykt stor interesse for dette og regner med at hun vil takke ja til innbydelsen fra verdens nordligste universitet. Motstan-

den mot Columbus-jubileet var stor i Tromsø.

Rigoberta Menchu ble født 9. januar 1959, og kommer fra en fattig jordbruksfamilie i Guatemalas høyland. Der ble hun oppdratt innenfor quichegruppen av Mayakulturen. Hun begynte tidlig å arbeide med sosialt reformarbeid innenfor den katolske kirken og i tenårene fikk hun også posisjoner innenfor kvinnebevegelsen. Rigoberta ble med i CUC, Bøndenes Enhetskomite.

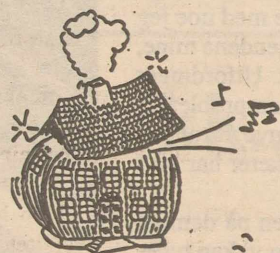
I 1981 flyktet hun til Mexico. Der begynte hun som organisator i kampen mot undertrykkelsen av urbefolkningen i Guatemala og for den indianske befolkningens rettigheter.

Sammen mot rasisme

Flere hundre mennesker, størsteparten studenter, deltok i fakkeltøget mot tendensene til økende rasisme og nynazisme i den vestlige verden. Fakkeltøget ble arrangert blant annet av studenter ved Universitetet.

Foto: Markus Hareide

STUDENTHUSET

Skippergt.44

Tlf : 083-84410

- Stedet som tilfredstiller både mage og gane

**BYENS BESTE
PIZZA**

Visste du at hvis du er medlem i Studentsamfunnet, får du rabatt på vår rikholdige pizzameny?

**STIKK INNOM VÅRT
NYOPPPUSSEDE LOKALE OG NYT
MAT, DRIKKE OG MILJØ**

pizzabestilling på tlf. 083-84410

Opprør på universitetene

Mange studenter i Afrika opplever å bli slått, voldtatt, torturert og ydmyket av regjeringens soldater som oppholder seg permanent på universitetsområdene. Et ukjent antall studenter har mistet livet i konfrontasjoner med politi og soldater.

Universiteter har blitt stengt opptil flere semestre av gangen. Noe som har ført til at tusener av studieårsverk er gått tapt. Likevel gir ikke studentene opp, og mange steder har de hatt stor innflytelse på landets myndigheter.

av Anna Katarina Grova
og Marianne Tønnessen
Foto: Anna Katarina Grova

Til tross for de elendige forholdene er ikke dette hovedårsaken til den massive studenturoen på mange av Afrikas universiteter. I 1970 og -80-årene hadde ca 80% av de 45 statene sør for Sahara enten et enmannsstyre, et ett-partistyre eller et militærstyre.

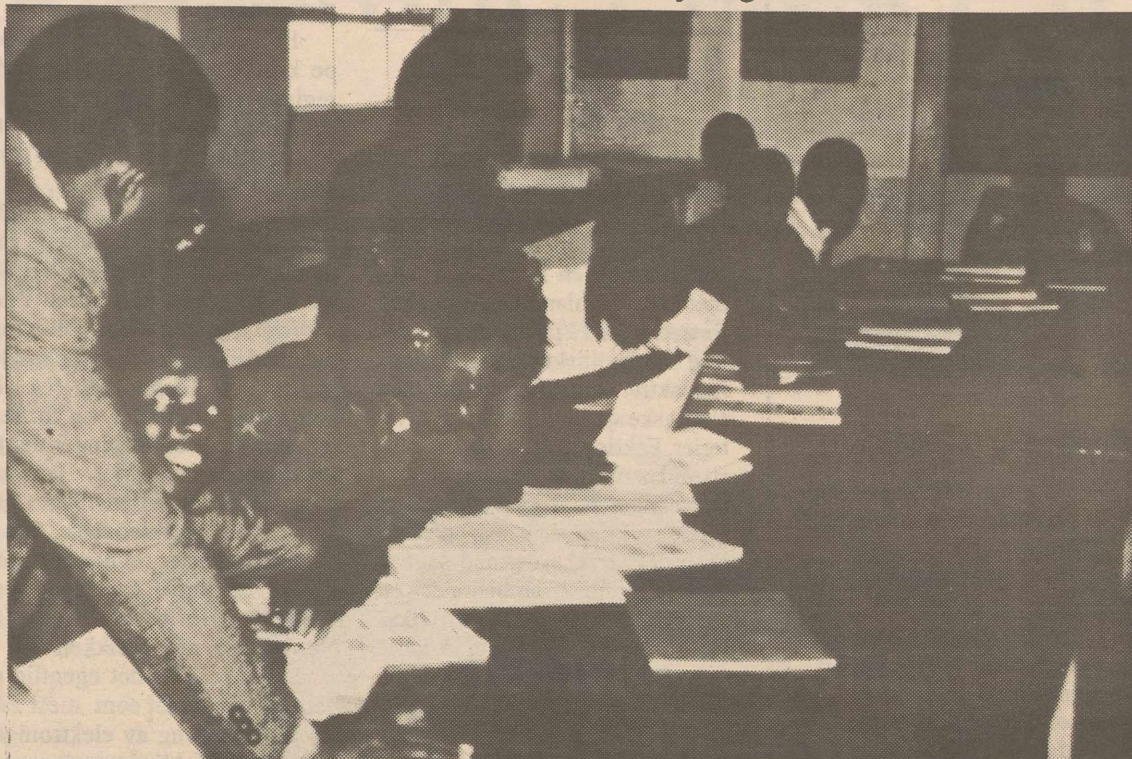
Rundt de fleste universitetene befinner det seg store tropper av regjeringssoldater som skal slå ned all synlig og usynlig politisk aktivitet, og ellers all form for kritikk mot presidenten. Vanlig tortur er å kle studentene nakne og tvinge dem til å rulle seg i gjørme og gå foran de andre studentene etter at de er blitt barbert med kniver eller knuste flasker. Mange blir arrestert og torturet på andre måter.

Det er et ukjent antall studenter som har mistet livet i deres kamp mot undertrykkningen. I Nigeria 1989 ble 22 studenter drept da de gikk i en demonstrasjon, i Zimbabwe i 1990 kom politiet inn om natten og massakrerte 12 studenter. Det har vært angrep som har ført til dødsfall i Zambia, Tanzania og Kamerun. Og dette er bare de offisielle tallene.

Spesielt er det vanskelig for kvinner på universitetene. Det er en veldig liten prosentandel kvinner på universitetet (10-20%), og sexpresset er stort.

Dårlige studieforhold

Studenttallet har eksplodert på universitetene i Afrika. Årsaken til dette er blant annet landenes betydelige økonomiske forverring siden midten av 70-tallet. Dette trekker med seg høy arbeidsløshet, og mange unge satser på utdanningen som en løsning ut av utføret for seg og sin familie.

Studiesituasjonen på afrikanske universiteter er preget av trange forhold og politisk overvåking.

Foto: 3.verden magasinet X / SAIH

I Kamerun studerer nå over 40.000 studenter på landets eneste universitet som er bygget for 10.000. Det er satt opp studentboliger på universitetsområdene. Der bor de to og fire på hvert rom, det er ikke kokemuligheter på rommene, og veldig få dusjer og toaletter på et stort antall studenter.

- Studentene er ekstremt avhengige av staten for sin eksistens, sier Randi Rønning Balsvik, professor i historie ved universitetet i Tromsø. Hun har forsket tre år ved universitetet i Addis Abeba, Etiopia. Hun har ellers også vært innom universitetene i Kamerun, Tanzania, Kenya og Zambia.

På fattigdomsgrensen

I media blir studentene ofte fremstilt som kravstore og det hevdes at de får alt gratis av samfun-

net. Dette kommer til syne blant folk som misunnelse og aggressjon. Realiteten er at mange studenter lever på fattigdomsgrensen og sulter den siste tiden av semesteret, når stipendet er oppbrukt. Maten de får av staten er også meget ensformig og dårlig tilberedt. Det finnes ikke en administrasjon med ekspertise og utstyr som kan håndtere så mange tusen studenter. Lyspærer er ikke å oppdrive, vannet uteblir, rørene går tette og misnøyen er stor blant studentene. Studenturoen har ofte forbindelse med uverdige levevilkår.

- Likevel har studentene vist stor tålmodighet, mener Balsvik.

- Jeg besøkte engang universitetet i Tanzania hvor studentene lå på minimale rom, to eller fire på hvert rom. Det var svært trangt, og forholdene var elendige, men det som forundret meg

mest, var at alle studentene var så velklede og rene.

Stor innflytelse

Forholdene på universitetene har ført til at læringssituasjonen har blitt betydelig forverret. Studentene går rundt i frykt for straffelser, og finner det sted demonstrasjoner eller annen åpenlys kritikk av staten er ikke myndighetene sene med å stenge universitetet.

- Men studentene har også klart å felle regimer, som for eksempel i Etiopia hvor de ledet revolusjonen mot keiser Haile Sellassi. Det er nettopp slike situasjoner myndighetene er redde for, at studentene klarer å få med seg folket i en massiv protest. I Zambia startet studentene for eksempel demokratiprosessen i 1991, sier Balsvik.

Randi Rønning Balsvik er professor i historie ved Universitetet i Tromsø.

Frankrike 1968:

Studentopprør i Paris førte blant annet til mer demokrati på universitetene.

Madagaskar 1972:

Studentopprør ledet til regjeringens fall.

Etiopia 1974:

Studentene ledet revolusjonen mot keiser Haile Sellassi.

Kina 1989:

Studentbevegelse for demokratisering slått ned på Den Himmelske Freds Plass, deltakerne ble forfulgt og arrestert, et ukjent antall studenter drept.

Nepal 1990:

Demonstrasjoner som startet på universitetet førte til at kongen måtte gi fra seg makta.

Tanzania 1991:

Universitetet stengt i ett år blant annet fordi studentene var for politisk aktive.

Zambia 1991:

Studentdemonstrasjoner utløste demokratiprosessen i landet.

Nicaragua 1992:

Store demonstrasjoner mot nedskjæringer på universitetene har ført til visse forbedringer.

Israel 1992:

Universiteter på Vestbredden har vært stengt i flere år. Stadige overgrep mot palestinske studenter og akademikere.

Burma 1992:

Universiteter har vært stengt i opptil fire år på grunn av for stor politisk aktivitet.

Zimbabwe 1992:

Demonstrasjoner mot endringer i stipendordninga førte til at alle studenter ved Universitetet ble pålagt bot, og 60 demonstranter fikk inndratt lån og stipend.

FIRST STOP KILROY -
NEXT STOP ANYWHERE...

Visste du at...

- du kan reise **Jorden Rundt** fra kr. 9.900. Skaff deg den nye brosjyren!
- en billett **Tromsø - London** t/r bare koster kr. 3.160.
- KILROY travels har flybilletter til hele verden - til spesialpris - for ungdom og studenter.

Tromsø, Brevikva Tlf: 083-75820
Oslo, Blindern og Nedre Slottsgt. 23.
Tlf: 02-853200, lørdager: 02-420120
Bergen, Studentsenteret
Tlf: 05-326400
Ås, Moervn. 10 Tlf: 09-941120

KILROY
travels

SPELALPRISER FOR UNGDOM OG STUDENTER

NLH-studentar om Tromsø-studentane

Av Odd K. Dahle (tekst og foto)

Vi spør studentar ved Norges Landbrukshøgskole på Ås:
- Kva veit du om Universitetet i Tromsø?
- Er du klar over at landbruksstudentar kan ta delar av studiet i Tromsø?

Merete Høgaas, 22 år. Næringsmiddelfag

- Bra miljø! Så er der ein slik rund sak.... labyrint. Har faktisk vore i Tromsø - virka som der var eit bra miljø.
- Delar av studiet i Tromsø? Nei, det visste eg ikkje.

Tor Andre Giskegjerde, 27 år. Husdyrfag (akvakultur)

- Eg har forstått at det er ei god medisinarutdanning i Tromsø.

- Ja, eg har høyrte om tilbodet. Sidan eg går akvakultur har eg faktisk vurdert å ta femte året i Tromsø. Det kjem an på fagområda. På Ås er det mest avl og foring, medan ein i Tromsø fokuserer meir på biologien.

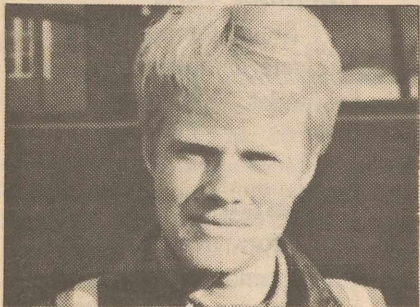
Wenche Rundsag Høgetveit, 23 år. Hagebruk

- Universitetet i Tromsø? Svært lite egentleg. Ingenting spesielt.

Eg har ikkje hørt om samarbeidet mellom NLH og UiTø.

Tom Kjensæteren, 26 år. Naturforvaltning

- Ja, dei driv ein del forskning på Svalbard, og ein del innan reindrift. Eg veit ikkje om det er Universitetet eller byen som kranglar om å få Polaristitutet.

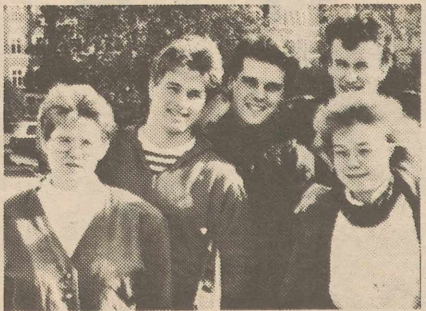
- Har hørt at ein kan ta andre studieåret i Tromsø, men eg har ikkje høyrte om nokon som tar femte året der.

5 skogbruksstudentar. 2 studieår.

- Universitetet i Tromsø. Ja, dei driv med mykje rart...

- Det er i all fall berre problem for dei få landbruksstudentane som er der. Elles er det eit bra universitet.

- Det er særleg populært for oslofolk å studere der.

Regnbuen antirasistisk senter

SOS Rasisme i Tromsø har tatt initiativ til å skape et antirasistisk senter. Senteret er tenkt drevet som et allaktivitetshus med et internasjonalt preg. Aktiviteter man har tenkt seg er bokkaffe, radio, avis og liknende. Senteret vil bli drevet etter allmøteprinsippet. Dette vil si at alle i praksis skal være enige om viktige avgjørelser. Alle som vil være med på å bestemme, også være med i SOS rasisme. Ellers vil alle være velkommen til huset. Her vil det også være plass til naturvernere,

fredsbevegelser og andre interesser.

- Senteret kommer ut fra at vi ser behovet for et antirasistisk senter i Tromsø. Dette er ment som en oppfølging av at Tromsø kommune og Universitetet i Tromsø er erklært som en antirasistisk sone. Så de som er interessert i å være med kan komme på et møte som skal holdes på speiderhuset ved Kongsbakken klokken 19 30 torsdag den femte november, sier Eline B. Øwre og Suosai Fernando i SOS rasisme.

Noam Chomsky til Tromsø

Den levende legenden Noam Chomsky holder foredrag i Tromsø lørdag 21. november. Chomsky, gjerne kalt "verdens fremste lingvist", vil delta i "The 8th Workshop on Comparative Germanic Syntax", som arrangeres på Universitetet.

Av Johnny Christensen og Peter Svenonius

Han er kanskje for noen bedre kjent for sine politiske aktiviteter enn for sitt lingvistiske arbeid. Helt siden Vietnam-krigen har han vært en kjent opposisjonell i sitt hjemland USA. Og han fortsetter med å publisere og forelese om politiske temaer minst like aktivt som han arbeider med å utforske språkvitenskapens mysterier. Faktisk så er han blant venstresidas fremste figurer. I den utstrekning man kan tale om ei venstreside i amerikansk politikk. Men det er ikke dermed sagt at han har politiske ambisjoner - en anarkist, eller en anarko-syndikalist som han selv ynder å kalle seg, ville nok møte stor motstand dersom han ville prøve å nå noen vei i den amerikanske valgkampen. Likevel tiltrekker han seg en hel del oppmerksomhet med sine foredrag, artikler og bøker - den siste i rekken er en kritikk av den amerikanske presses fortieelse av upassende sannheter. Denne er forøvrig basis for en ny film: "Noam Chomsky and the media."

Kritikeren

Han er også kjent for sin skarpe kritikk av det USA-vennlige regimet i Israel, og har i denne forbindelse blitt beskyldt for anti-semittisme, noe som er litt merkelig da han selv er jøde.

Selv om man skulle tro at hans politiske aktivitetsnivå skulle være nok som fulltidsbeskjeftigelse, har han likevel vært ansatt i helstilling som professor i lingvistik og filosofi ved Massachusetts Institute of Technology (M.I.T) helt siden femtitallet, og fortsetter ennå sine forelesninger der til fullstappede auditorier. Hans arbeid innenfor lingvistikken har nådd bred anerkjennelse, blant mange lingvister regnes han som å bety like mye for faget som Freud innenfor psykologien eller Newton innenfor fysikken.

Litt pussig er det egentlig at dette universitetet som mest satser på utdanning av elektroingeniører, skulle bli det universitetet, som ved hjelp av USAF-midler har kunnet bringe frem kanskje verdens sterkeste felt av lingvister. Man kan nevne internasjonale betydligheter som bl.a. George Lakoff og Haj Ross, likevel er nok fortsatt Chomsky spydspissen blant disse.

Lingvisten

Hans bok "Syntactic Structures" (1957) markerte begynnelsen på en ny æra i lingvistikken, hvor vitenskapen for første gang tar sikte på å beskrive den av hjemmen som gjør oss i stand til å lære og bruke språk. Chomsky var lingvister som opptatt med å beskrive de forskjellige språk, og så tegnet sine observasjoner inn i bevis som ennå brukes i språkvitenskapen. Uansett hvor høylyt lite en anerkjenner Chomsky kan det ikke være noen tvil om at han i allefall bidro med en hel del nybrottsarbeide da rammebetingelsene ble lagt ned for moderne lingvistik.

Intellektualisten

Også hans ikke-politiske arbeid er flittig lest i kretser utenfor den snevre del av lingvistikken, ettersom hans syn på hjernen, sinnet, og vitenskapens filosofi har stor betydning for psykologer, data-forskere, og filosofer. Den store betydningen og bredden av hans tenkning førte til flatterende presseomtaler som "verdens viktigste levende intellektuelle".

Man regner med et stort oppmøte også på hans forelesning her i Tromsø. Men da han har valgt som tema et emne som skal forsøke å videre bekrefte og utvide hans teorier; "Economic considerations in language design" vil nok bare de innvandrede få noe faglig utbytte.

Trusselen fra lingvistik

Er lingvistik en sykdom? I så fall, hva er det for en tilstand? Smitter det?

Av Johnny Christensen og Peter Svenonius

Det er mange sider ved et språk. Studiet av hvordan det benyttes i et samfunn kalles sosiolingvistik; studiet av setningers meningsinnhold kalles semantikk; "lydlæren" kalles fonologi og grammatikken forbinder vi ofte med syntaks.

"Ting følger av uavhengige prinsipper!"

I tiden før Noam Chomsky's "Syntactic Structures", var syntaktikere stort sett opptatt med å beskrive språk, og av å liste opp de mange obskure i tykke grammatikkbøker. Chomsky foreslo istedet å forsøke å se på språk på en annen måte - nemlig å undersøke hvordan det er mulig for den menneskelige hjerne å lære en kompleks grammatikk, som tilslutt en å produsere et uendelig antall setninger til å beskrive nærsagt enhver situasjon.

Chomsky poengterte (som Platon og Descartes før ham) at på grunn av grammatikkens kompleksitet er det forunderlig at små barn kan lære det så fort og uten videre anstrengelser. Enhver som forsøker å tilegne seg et fremmed språk vil nok være enig i at det er en hel del som må læres. Likevel ser man at barn ikke trenger å

sitte oppe om nettene for å pugge sterke verb, de lærer de seg disse fort, nesten som ved hjelp av magi.

"Mentalt organ"

Han mener også at det finnes en slags mental egenskap som spesielt er knyttet til språklæring, og at dette "mentale organet" er noe som alle barn er født med. Dette organet innehar regler som han velger å kalle universelle. Det vil si enkelte regler som er felles for alle språk, og det som gjenstår for barnet er egentlig bare å lære seg vokabularet, og de særskilte regler som gjelder for det enkelte språk.

I følge dette synet vil en viktig oppgave for fremtidig lingvistik være å forsøke å finne ut hva denne "universelle grammatikken" (U.G) er, og hvordan man kan beskrive den. Dette er hva Knut T. Taraldsen, professor i lingvistik, jobber med her ved Universitetet i Tromsø. Han har hentet sin bakgrunn bl.a. fra Paris og fra det prestisjetunge M.I.T.

Utopia har truffet lederen for det fakultetet som, med sin håndfull tilknyttede kanskje kan kalles gjøkungen på ISL og hører hva han har å si:

- Flest mulig studenter er ikke noe mål for oss her på lingvistikkskolen. Da vil vi heller ha mennesker som interesserer seg for språkvitenskap. Alle mener noe om språk, og det finnes et uttall måter å bruke det på, derfor

tar vi heller for oss det viktigste hjelpemiddel til menneskelig læring og forsøker å finne ut hvordan dette verktøyet ser ut. Det er uten er det vår seksjon som gjennomfører Forprøven i lingvistik og språkvitenskap som samtlige språkstudenter før de lar seg lett forsvare, alle som lærer et fremmed språk vil god nytte av en persons lingvistik. Jeg er personlig av den oppfatning at "forprøven" vil utvides, slik at studentene en bredere vitenskapelig erfaring.

- Fremtidsutsiktene for det er det vanskelig å spå om. Men det vil temmelig sikkert bli en tettere tilknytning andre fagområder. Spesielt interessant er det tverrfaglige samarbeidet på data-fronten, men det ser også ut til at vi her i Tromsø kan komme til å innføre et nærmere samarbeide med psykologien.

- De nærmeste planene våre er selvfølgelig å drive mer forskning. Det vil si i første rekke å finne mer ut om U.G. Det er forøvrig også sentral i den store NAVF-finansierede høst-konferansen vi arrangerer nå i november; "The 8th Workshop on comparative Germanic Syntax", hvor omtrent 50 lingvister skal holde foredrag. Disse ble kåret som vitenskapsmenn blant omtrent sytti søkere som meldte sin interesse.

Navn: Ørjan Holm
 Født: 23.11.68
 Kommer fra Ytteren ved Mo i Rana
 Spiser helst: torske-mølje
 Drikket helst: melk
 Studerer: marinbiologi
 Fritidsinteresse: dykking og miljøvern

Ørjan Holm -

En varm kasserolle i fryser'n

Vi må sette oss i respekt overfor miljøsvin og byråkrater! Mannen bak disse ordene er Ørjan Holm, alias Blekkulf, alias Troms-utgaven av Kurt Oddekalv. Lederen av Tromsø lokallag av Norges Naturvernforbund er lei av myndighetenes dårlige behandling av viktige miljøsaker. Naturvernforbundet mangler den slagkraft som må til i dagens miljøarbeid, men heldigvis finnes det sterke ressurspersoner rundt om i fylkes- og lokallagene, mener Ørjan.

- Bare ved å bruke harde og uortodokse metoder vil vi få gjort noe som vises. Bare se på hva en varm kasserolle kan utrette når den blir puttet i fryser'n, humrer han.

Miljø-detektivsjef

Ørjan Holm er best kjent som Troms' Blekkulf, "sjefen" for alle små miljødetektiver i fylket. Dette er en jobb man mener er svært viktig.

- Som Blekkulf får jeg snakke med barna om hvorfor miljøet er viktig å bevare. Barna vet at det er viktig, men de trenger å gi uttrykk for sine tanker og meninger. På denne måten kan vi forberede barna på framtiden. Dagens barn er nemlig den generasjon som må ta affære med miljøproblemene, og det er de som vil komme til å føle konsekvensene direkte på kroppen. Blekkulf oppfordrer barna til å drive miljødetektiv-virksomhet. Hensikten er å lære barna tidlig å være bevisste både overfor seg selv og resten av samfunnet når det gjelder miljøvern, sier Ørjan.

Blekkulf-arbeidet består dels i oppsøkende virksomhet i barnehager, dels administrering av Blekkulf-klubben. Denne miljø-detektivklubben driver blant annet et miljøverksted.

- Her lærer ungene aktiviteter knyttet til miljøvern, og dette er med på å øke kompetansen på lengre sikt, forteller Ørjan.

Forbilde: Kurt Oddekalv

Ørjan har jobbet ett og et halvt år som saksbehandler i Naturvernforbundet Hordaland, direkte under den kontroversielle lederen Kurt Oddekalv. Det har som kjent oppstått en intens konflikt mellom ham og landsstyret i Norges Naturvernforbund på grunn av hans metoder i det praktiske miljøvernarbeidet. Oddekalv jobber blant annet med å opprette en aksjonsgruppe kalt Green Warriors. Gruppen er organisert, og blir drevet etter militære prinsipper. Dette har falt landsstyret tungt for brystet, og man forsøker nå å ekskludere den tidligere offiseren fra forbundet. Ørjan har imidlertid stor sans for vestlendingens metoder.

- Vi kommer ingen vei med å fly rundt som en blomstergjeng som bare prater og smiler pent! Det som må til, er direkte aksjoner mot

konkret, miljøfiendtlig virksomhet, mener han.

- Lokallaget i Tromsø benytter seg gjerne av harde metoder i miljøvernarbeidet, sier Ørjan. I likhet med Oddekalv ønsker han å sette sammen en aksjonsgruppe, og han antyder at "de grønne Horder", Green Warriors, er forbildet for denne ideen. Gruppen skal bestå av medlemmer som ikke er redd for å rope ut om ting som ikke er som de burde være, og hensikten er å bygge opp en sterkere kompetanse innen praktisk miljøvernarbeid. Samtidig er Ørjan smertelig klar over at en slik skarp aksjonsform er omstridt, og ofte blir kalt militant.

- Dersom slik virksomhet skal kalles militant, må en imidlertid også kalle lagidretter som for eksempel håndball, militante. Det det nemlig er snakk om, er strukturering og klar fordeling av oppgaver. Poenget er å sikre at aksjoner kan utføres raskt og uten ødeleggende uenighet, hevder Ørjan.

- Riktignok kan et navn som Green Warriors skape assosiasjoner i retning av militær trening, "miljøgerilja" og lignende, men navnet viser jo klart og tydelig hvem det er snakk om og hva en driver med.

Liten forskjell

- Er det riktig å si at Blekkulf og Kurt Oddekalv representerer to motpoler innenfor miljøvernarbeidet?

- Det kan man nok til en viss grad si, utfra de totalt forskjellige aksjonsformene og målgruppene. Samtidig vil jeg si at forskjellen mellom de to egentlig er forsvinnende liten, da begge jobber med den samme problematikken som utgangspunkt. Vi kan vi at Blekkulf prøver å bevisstgjøre den kommende generasjon de problemer som Kurt'n jobber aktivt med i dag.

- Hvilken rolle spiller Bellona og Greenpeace i miljøvernarbeidet?

- Begge er organisasjoner som viser at vi må skjære gjennom byråkratiet for å få utrettet noe, mener Ørjan.

- Begge benytter seg av sivil ulydighet hvis det er nødvendig, slik at det de arbeider med blir lagt merke til. Han mener at Bellona etterhvert har skapt et mer "seriøst" image, og blitt mer akseptert hos byråkrater og politikere. Greenpeace har derimot gått motsatt vei.

- De har skapt et inntrykk av å være miljøterrorister, og har gjort endel brølere. Blant annet førte den berømte hval-saken til at de ble tildels mektig upopulære, iallefall her til lands. Allikevel vil jeg si at verden har bruk for Greenpeace. Det er nemlig ikke så mange som er villig til å sette betente saker på dagsorden, og ikke flykte fra følsomme, men viktige problemer.

Det haster!

Ørjan mener at tiden begynner å løpe fra oss, og at det haster med å få bukt med verdens miljøproblemer.

- Lokalt er den viktigste oppgaven vår å bevisstgjøre folk deres forbruksvaner. Bare ved å få folk til å bruke miljøvennlige varer, kan vi få slutt på omsetningen av varer som ikke er fullt så miljøvennlige, mener han.

- I tillegg vil vi i tiden som kommer arbeide mer aktivt i forhold til atomtrusselen fra Kola, og de forskjellige sider av Barentshav-problematikken, opplyser Ørjan.

- Også i et globalt perspektiv er folks forbruksvaner et av de viktigste emner i framtiden, mener han.

- Dessuten må vi sette søkelyset på emner som ozonproblemene og ressursutnyttelse, herunder fiskeri, resirkulering av avfall, oljeutvinning og så videre. Selvsagt er det vanskelig å endre folks vaner, men vi ser allerede i dag en gryende miljøbevissthet hos folk. Allikevel er det langt igjen, og dårlig tid, mener Ørjan Holm.

Tekst: Jørn Söderholm
 Tegning: Hilde Klemetsdal

SLAKT

I løpet av en måneds tid skjer det mange ting på kulturfronten som provoserer. Et forlag slipper en bok av en amerikansk forfatter, som opprører de fleste. Boken skildrer en masse-morder og de drap han begår på en svært kynisk og kaldblodig måte, mener noen. Andre mener boken er ekte, et produkt av sin tid, en virkelighetsskildring uten sensur.

Smak og behag.

Til Tromsø kommer av og til kjente utenlandske artister og holder konsert. I oktober var det Steve Wynns tur. Konsertlokalet var stappfullt og stemninga topp. Alt lå til rette for en stor konsertopplevelse. Bortsett fra de tre - fire første sangene, da lydnivået var for høyt, gikk konserten smertefritt. Wynn m/ band ble klappet frem TO ganger før man lot dem gå resten av natta i møte på hvert sitt vis. Da omtalen av konserten så kom i den ene av byblekkene, fikk flere morgenkaffen i vrangstruppen(!?). Konserten ble slaktet. Steve, som han selv kalte seg, var en oppskrytt artist, som opplevde det å bli kjendis ved Nordpolen, men ingen andre steder på denne kloden. Og, det skyldtes visstnok hans vennskap med musikk-Norges mektige menn, at han ble berømt her opp i det kalde nord. Slike ting må man finne seg i ved morgenkaffen! Så setter man seg ned og prøver å finne ut hvorfor én person opplever konserten slik denne stakkaren gjorde. Hva er galt med en konsert hvor stemningen nesten får taket til å lette, og veggene til å fly? Ingenting, mener vel de fleste, men slik er verden, selv om firehundre og nittini storkoser seg på konsert, så er det altså nr. femhundre som slipper til med sin meningsytring, og tilfeldigvis slakter en glimrende konsert!

Apropos konsert. Hvor var du under alle konsertene sist måned? Enn under teaterstykkene satt opp på div scener? Hvor var du? Jo, du var oppunder himmelvelvingen. På jakt etter den billigste drikkevaren. Den varen de fleste kjenner som flyr høyt der oppe på grunn av prisen. Prisen! Den gastronomiske urokkelige prisen. Pussig hvor opptatt man blir av glasset med det etterhvert dyre innholdet. Mitt budskap er: Utsteder skjerp dere! Vi har bare ikke råd. Tenk på alle de råfete avdragene vi må betale på grunn av deres grådighet; pga glasset med det dyre innholdet. La oss gå på vannvogna i protest!!!

PÅ VEI

Er på vei,
og stresser avsted.
Løper om kapp med
døgnet.
Løper om kapp
med sola, og timene
som renner vekk, omtrent
som elva som blir kvalt
og ender opp
som bekk.

S.R

HORRORSKROTET

Gled deg!
I dag har du stått opp med
rett fot, **lykkefoten**. Ingenting
kan gå galt, - bare tenk på
lykkefoten. Du er garantert
et minstelån på mange
hundretusen. Men, husk -
DU er utvalgt, **lykkefoten**.
Avdrag? Slapp av! Dèt
fikser **lykkefoten**. Bare én
ting må du huske på: Å stå
opp med rett ben, **lykkefoten**.
Hvis ikke er magien brutt.
Husk det!

Bokanmeldelsen

LULÛ - En erotisk roman

Omtalt av Kurt A. Seljeseth

La det med en gang være sagt. Lulû er en gris. Ikke i den forstand at hun grynter, har krøllete hale og ender opp som svinekoteletter rundt juletid. Men likefullt er Lulû en gris. En pervers gris.

Og det er hennes erotiske begjær, slik som det fremstår i Lulû, en erotisk roman, debutromanen til spanske Almuenda Grandes, som rettferdiggjør en slik bombastisk påstand.

Dersom du i betegnelsen pervers legger dine vanlige fordommer om seksuelt begjær et godt stykke utover den ekteskapelige misjonærstillingen, og kyss på kinnet, så nærmer du deg. Men bare litt. For Lulû går definitivt et par årsreiser lengere inn i perversitetens landskap.

"For første gang ønsket jeg at jeg hadde vært på den andre siden av skjermen, jeg ønsket å ta på ham, utforske ham, tvinge ham til å løfte blikket, se ham rett inn i øynene, tørke ham over haken og smøre ham inn med hans eget spytt. Jeg skulle ønske jeg hadde et par heselige lakksko med platasåler, av den sorten de tarvligste horene bruker, så jeg kunne balansere som på stylvler på de skyhøye hælene, nærme meg ham langsomt, trenge inn i ham med en av de grufulle hælene, skade ham, få ham til å hyle av smerte og fryde seg over det, rive ham ned fra bordet og dytte til ham, grafse og skrape i den plettfriske huden, alt var så rørende, så aldeles nytt for meg."

Lulû er en ung spansk kvinne som forlater sin følgesvenn og ektemann, den noe eldre Pablo, for å vokse opp, stå på egne ben, og leve ut sitt erotiske liv. Et erotisk liv som virkelig tar av idet Lulû følger etter noen homofile til en bar, for så å betrakte dem i skjul, ifra enden av bardisken, hvorpå bartenderen som også er homofil, og dessuten kjenner dem som Lulû så interessert betrakter, kommer inn i bildet:

" - De homofile er bare mennesker som alle andre.

Jeg snudde meg forbauset, ikke så mye på grunn av den underlige setningsbygningen, som på grunn av den mystiske personen som snakket til meg.

Bak disken sendte en ung liten fyr, som liknet ganske mye på ham med luggen, meg et rasende blikk.

- Ja, utvilsomt, svarte jeg og stilte meg opp foran ham.

- Da forstår jeg ikke hvorfor du glor sånn på Jimmy ... Han var virkelig lite pen, den stakkars fyren.

- Jeg vet ikke hvem Jimmy er.

- Mener du det? Svaret mitt hadde åpenbart fått ham helt ut av fatning.

- Ja, det er helt sant.

- Det er han svartkledde der, men jeg forstår ikke hvorfor du glor så veldig på han hvis du ikke kjenner ham.

- Fordi jeg liker ham.

- Fordi du liker ham? Han brøt ut i høy latter. - Ja, der har du ikke mye å hente, jenta mi, fyren er homse, har vært homse hele sitt liv, og den lille blonde der er typen hans.

- Det har jeg allerede oppfattet. Jeg er alvorlig på ham og ventet litt før jeg snakket videre.

- Jeg er kvinne, men jeg er ingen dritsekk, forstår du det? Jeg gav ham ikke til å nikke en gang. - Dessuten så liker jeg ham fordi han er homse, bare for det, er det klart?

- Nei. Hans forvirring var nå så stor at jeg måtte smile.

- Jeg liker rett og slett homofile. Jeg liker dem, de får meg til å tenne.

- Seksuelt, mener du?

- Ja. Han ble stående urørlig med glasset i hånden, lamslått av svaret mitt. - Jeg tror ikke det er så underlig, for menn, hetroseksuelle menn, mener jeg, liker jo lesbiske, i hvert fall de pene lesbiske jentene, og det synes alle er helt naturlig.

- Jøss, det er nå første gang i mitt liv jeg hører noe slikt...

- Du har vel levd for kort da. Selv om jeg ikke hadde data å støtte meg til, så nektet jeg å tro at mine ønsker og begjær var så urimelige.

Urimelige ønsker og begjær finnes ikke."

Lulu, en erotisk roman er hovedsakelig en fortellende roman. Uten å legge opp til å preke moral, provosere eller sjokkere. Riktignok er selve romanen på grunnlag av sin eksistens i dagens normative samfunn, provoserende for mange grupper av sneversynte moralister. Og for disse som ønsker å bli provosert, er mulighetene mange. Her er beskrivelser av endetarms-åpninger som møter diverse tunger, ride-ride-ranke leker mellom en fjortenårig utgave av Lulu og en eldre venn av familien, incest, brutal sex med døden som gjestespiller, med andre "the works". Til tross for dette, romanen i seg selv ønsker ikke å revolusjonere denne verdens oppfatning av hva som er akseptabelt når det gjelder erotisk begjær. Den er mer en reise i ytterlighetenes lyster og gleder, som få forfattere før Almuenda Grandes har skildret så frodig og detaljert. Men som leser er du nødvendigvis med på reisen, noe som får konsekvenser for dine fordommer og din oppfatning av disse ytterlighetene.

Det er en godt skrevet roman Almuenda Grandes presenterer som sin debut. Befriende godt skrevet, rett på sak, og meget ærlig i sin fremstilling. Her er humor, livsglede, frustrasjon, men mest av alt en god porsjon livsvisdom som leserne vil kunne nyte godt av dersom de er åpne til sinns og ikke er forutintatte. Nå er det vel ikke alle forunt å leke med pisker, lær, med sin bror eller søster, foruten å ha såpass frisinne venner og en livspartner som Lulû har. Likefullt er det lov til å leke med tankene. Noe vi bør. For som Almuenda Grandes, i Lulû's skikkelse resonnerer: Urimelige ønsker og begjær finnes ikke.

GOD REISE!

Almuenda Grandes
Lulu, en erotisk roman
Tiden norsk forlag
Pris: 279,-

Dansende spekkhoggere og moderne kunst

I slutten av september hadde Hilde Hauan Johnsen separatutstilling "Orcinus Orcas Dans" i Tromsø Kunstforening. Orcinas Orca er det latinske navnet på spekkhoggeren, en tannhval som tilhører delfinfamilien. Utstillingen føyer seg inn i rekken av en serie

installasjoner med moderne formspråk som kunstforeninga har hatt på programmet det siste året. Hva har så spekkhoggere med kunst å gjøre, og finnes det egentlig noen kriterier for hva som er kunst, og hva som ikke er det?

Av Vibeke Johansen og Jarle Johansen
Foto: Jarle Johansen

En flokk spekkhoggere bryter den rolige vannflata utenfor Værøy i en yr og vakker dans. Det er dette intrykket Hilde opplevde for noen år tilbake som hun visualiserer i "Orcinus Orcas Dans". Installasjonen er en samklang mellom rom, elementer, lyd og bevegelse, og har som intensjon å tøyegrensene for romopplevelse og kunstnerisk samarbeid ved å veve disse forskjellige uttrykksformene sammen på nye måter. Kunstneren har tatt i bruk materialer som tekstiler og plast for å vise hvalene i dans. Tor Hamrast har komponert musikk til utstillinga, og Makka Kleist danser. Hamrast har satt sammen spekkhoggerens egne lyder i en komposisjon som gir en underlig opplevelse av hvaler i korsang, mens den grønlandske danseren gir en personlig tolkning med sin etnisk inspirerte dans.

- Er denne installasjonen kun eksperimentering med uttrykksformer uten interesse for andre enn kunstneren selv?

- Nei, jeg ønsker å formidle en stemning til publikum. Jeg ønsker å fange inn en opplevelse i øyeblikket og lar publikum selv få lov til å fortolke utstillinga på sin måte, sier Hilde.

Kriterier for kunst

- Er det ikke slik at moderne kunst ofte kan gi en bismak av "l'art pour l'artiste" (kunst for kunstneren), ettersom det tilsynelatende ikke lenger finnes kriterier for hva som skal kunne defineres som kunst?

Her får intendant Morten Svendsen anledning til å bruke sin kompetanse på fagområdet. Svendsen påpeker at en hvilken som helst gjenstand som plasseres i et galleri med den intensjon å være kunst, dvs at kunstneren vil fomidle et eller annet gjennom denne gjenstanden, må kunne defineres som kunst. Men, legger han til, kunsten vil alltid være subjektiv. Det som er kunst for noen trenger ikke å være kunst for andre.

- Er "gammel god" naturalistisk uttrykksform blitt degradert som mindre interessant i forhold

til den såkalte moderne kunsten som hele tiden bryter nye grenser?

- Kunstnerne i dag er barn av sin tid, og formet av påvirkninger fra et moderne samfunn. Men selvfølgelig anerkjenner vi den gamle garden som malte naturalistisk, og også i dag lever den naturalistiske uttrykksformen side om side med andre stilretninger. En kan ikke vurdere ulike uttrykksformer opp mot hverandre, og en uttrykksform hverken dør ut eller mister sin verdi ettersom nye kommer til, mener Hilde.

Visuell forsøpling

- Har man ikke med den moderne kunsten og spesielt konseptkunsten blandet intellektet inn i kunsten, og kanskje frarøvet den det intuitive og rent følende?

- Intellektet har alltid vært tilstede i kunsten. Gå tilbake til oldtidens kunst og en finner at symbolikk var viktig. Farger og former hadde også sine spesielle fortolkninger. Men kunsten har også en verdi i å bringe frem estetikk. Den visuelle forsøplinga vi opplever gjennom reklame og meningsløs underholdning har ført til at vi har behov for den estetikken som kunst kan gi.

- Er den økende interessen for kunst også et behov for åndelige opplevelser i et nihilistisk samfunn preget av vitenskapeligjøring?

- Ja vi søker andre verdier, og spesielt ser en dette når et samfunn befinner seg i en krise. Folk får øynene opp for hva som er viktig, og mange finner ny erkjennelse gjennom kunsten.

- I hvilken retning går kunsten i dag? Lengter vi tilbake til fastere former innen kunsten

etter at de fleste grensene som kan brytes er brutt?

- Nei, kunsten vil enda forgreine seg og finne nye uttrykksformer. Kunsten vil alltid være banebrytende og provokativ, og alle grenser er på langt nær brutt.

Libris Centrum * Libris

BOKHANDELEN I SJØGATA

Vår 2. etasje: -Godt utvalg i fagbøker/skolemateriell.

VI bestiller prompte det du trenger.

Vår 1. etasje: -Generell litteratur, engelske paperback's, natur, hobby, barn, mat, etc.

Tips oss om pensumbøkene dere trenger.

Centrum * Libris

Postboks 533, 9001 Tromsø
Tlf.: (083) 83540

Libris

Vetle Lid Larssen:

Skribent med akademikerkompleks

Vetle Lid Larssen gir i disse dager ut sin nye bok "I engelens munn". Den unge forfatteren var i Tromsø og delte sine tanker om bøker og skriving med nordisk-studentene.

Av Borgfrid Møen
Foto: Øyvind Eggen

Vetle Lid Larssen har utgitt romanen "2" (1990) og "Mannfolk" (1989) som er en samling portrettintervjuer. Han er først og fremst kjent som journalist fra NRK og Aftenposten. Nå i november kommer hans nye roman "I engelens munn" ut på Tiden Norsk Forlag.

En roman om postjappetida

- Romanen er bygget på en sann historie som jeg har diktet videre på, sier Vetle Lid Larssen. Den forteller om diskotekkongen Jacob Sosta som går konkurs i ung alder, og beskriver et halvkriminelt miljø i Oslo med torpedoer og gjeldsofre.

- Dette er på mange måter en roman om flukt. Hovedpersonen strever med å komme seg unna sin egen kriminelle fortid og starte på nytt. Livet er en flukt, sier forfatteren. Selv dro han til Venezia for å skrive etter å ha brukt mye tid på å bli kjent i det miljøet han skildrer i boka.

- Normoppøsning er et annet tema i romanen. Min generasjon er en fortapt generasjon. Vi lever på mange måter i en forfallstid der den vestlige kultur har utspilt sin rolle, sier han.

- Dette er først og fremst en handlingsroman. Jeg er mest opptatt av selve fortellingen. Jeg starter alltid opp med en historie jeg vet hvordan skal ende. Etter en periode med modernis-

Journalist Vetle Lid Larssen har gitt ut en ny roman - "I engelens munn".

tiske anti-romaner tror Vetle Lid Larssen på en renessanse for den klassiske fortellingsromanen.

Analysesykdom hos akademikere

Vetle Lid Larssen har ikke mye til overs for eksperter og teoretikere. - Dette med at alt skal analyseres resulterer i den rene analysesykdom. Jeg ser ikke poenget med å analysere bøker. Jeg ønsker ekte og helhjertede reaksjoner på bøkene mine, - ikke en masse teoretiske innfallsvinkler og tull. Litteraturkritikken mangler nyanser, - en bok blir enten slaktet eller rost opp i skyene. Jeg tror det er min tur til å bli slaktet nå.

- Å skrive så enkelt og gjenkjennelig som mulig er et mål for meg.

Jeg ønsker å bruke nøytrale ord som bare uttrykker én mening. I portrettintervjuene mine har jeg først og fremst prøvd å gjengi direkte det intervjuobjektene sier og ikke karakterisere dem eller forsøke å gi dem et image.

Han sier selv at han har et akademikerkompleks. - Kanskje er det et snev av misunnelse overfor den såkalte ånds-eliten fordi jeg selv ikke har tatt utdanning, som gjør at jeg er så mistroisk til akademikere? For vordende akademikere med studielån til oppover ørene for å lære å analysere og tolke litteratur, ble møtet med Vetle Lid Larssen en tankevekker. Om "I engelens munn" er en interessant bok for oss "analysesyke", gjenstår å se.

Venterommet der sporene viskes ut

Omtalt av Borgfrid Møen

Øivind Hånes debuterte i fjor med romanen "som vil deg isbre for isbre". For denne vant han 2. premie i den store romankonkurransen for forfattere under 30 år. Nå er han igjen ute med en spennende roman, - en slags kriminalroman der leseren selv må være etterforsker og lete etter sporene som kun finnes som antydninger i språket.

Et par timer i en juninatt, - årets lengste natt, hvor vi får innblikk i flere menneskers fortid og nåtid, er hva romanen forteller om. Ett merkelig trekantforhold rulles etterhvert opp, med to fedre, en kvinne og ett barn. Det er noen skjebnesvangre timer der personene vinner innsikt i sine egne liv. En prosess som er smertefull og som også viser seg å være dødelig. Døden er et sentralt tema i boken som til tider ikke er særlig lystig lesing.

Riktig lystig er det imidlertid å oppleve den lekende og eksprimentende uttrykksmåten i boka. Vi møter

et språk jeg vil kalle uvanlig sanselig; "Fuktigheten på den røde voksduken, og hun er et sted mellom kjøkkenbordet og benken i den andre enden av rommet; hun blir "...insekten er tilbake..." idet hun forflytter det rennende innholdet fra et steinfat over i en liten aluminiumskjele, (...) Fuktigheten på voksduken; hun er der hvor hun vrir den lett gråfargede kluten opp en siste gang, henger den over kranen og blir "...papir..."..."

Det poetiske innslaget i romanen er sterkt, og av og til kan den leses som et dikt;

"Åpningen, og det som kommer nærmere.

Åpningen, de kan ikke ta den, men den kan forlate dem.

Åpningen, og det som forsvinner uten varsel.

Åpningen."

De mange gjentagelsene blir meningsbærende og skaper en rytme og musikalitet som gjør romanen lett å lese. Så er da forfatteren også komponist og musiker, og romanen bærer i høyeste grad preg av å være gjen-

nomkomponert. - Ikke et ord, ikke et tegn er tiledig og som i en kriminalroman blir det viktig å legge merke til alle spor. Gjentagelsene blir et slags omkvad i boka. De skaper en spesiell stemning som vanskelig kan formidles i en bokanmeldelse, men absolutt må oppleves!

Å si mer om romanens innhold og tema ville være å øve vold mot selve den opplevelsen som venter dere med denne boka. Kanskje er det en roman av typen "smal litteratur". Den klare enhetlige handlingen som man venter å finne når man åpner en ny bok, finnes i liten grad her. Etter å ha lest boken en gang fikk tittelen en helt konkret mening for meg. I likhet med hovedpersonene drives leseren mot større og større innsikt, men ved bokens slutt har man følelsen av å befinne seg i et "venterom" uten spor til å komme videre og behovet for å lese omigjen melder seg. - En plagsom labyrint av en roman som enhver med trang til å "gå seg bort" burde gå inn i.

PINGVINEN

Jeg stod og røkte
Det eneste som kunne drive meg ut
Bakerst på
en hurtigbåt
27 knop
Det var siste anløp før
Siste anløp
Folk gikk på
Folk gikk av
Landgangen ble dratt på kai
Taulengder ble til kveil
På båtens akterdekk
Hvor jeg stod
Tre mennesker stod tilbake
På et sted hvis navn jeg ikke husker
Tre mennesker jeg ikke kjente
En mor
en sønn
og en enda
mindre
sønn
De to eldste vendte blikket mot en jakke
Som var blitt ødelagt
Den yngste
En pingvin i gul kjeledress
Holdt en like gul lekespade
I hånden
Klar for vinteren
Som var kommet
Men likevel var underveis
Som meg
Jeg smilte
Jeg liker pingviner
Da begynte den yngste
Den gulkledd
Lekespades eier
Vinterens overmann
Pingvinen
Å vinke
Jeg vinket tilbake
Jeg ble varm
Følte meg vel
Til tross for vinterens kulde
Jeg fattet håp
I begynnende 27 knop
Og pingvinen vinket mer
Hele tiden
Til jeg var ute av syne
Og jeg vinket
Lenge
Lenge
Til pingvinen
Vinterens overmann var borte.

"Venterommet der sporene viskes ut"
av Øivind Hånes
Gyldendal
Ekstrabok i Bokklubben Nye
Bøker i oktober

Om Elvis leve?

- E' du gal?

Studentradioens mest støpte program sendes to ganger i uka. Da erobrer to bevisste radiostemmer eteren. Elvis-radioen er på lufta. Denne fylles så av Elvis-låter (helst 50-tall), kalde Elvis-facts, latter, dypsindige analyser, småkrangling, lighterknips og av og til en øl(?)-kork som sprettes. Som parodi er programmet uovertruffent, som seriøst debatt-program langt forut for tida. Vi traff Rolf E. Johnsen og Rune Hagen på Blå-Rock like før de skulle i studio.

Av Jarle Johansen og Odd K. Dahle

- *Elvis-serien deres har fått en fast lyttergruppe, og er vel i ferd med å bli et kultprogram. Hvem kom på idéen?*

Rune: Jo, jula 1990 spilte Rolf inn sin Elvis-kassett i studio i Tromsdalen. Æ fikk tak i et, og spilte det i radioen. Det va såpass bra at æ kontakta han Rolf, for å gjøre et intervju. Så viste det sæ at han Rolf va mer interessant enn æ hadde trudd. Hannes Elvis-mani va så eneståandes at vi planla en serie. Opprinnelig sku' vi følge Elvis kronologisk fra 50-tallet.

jo opp med den her Elvis-feber'n. Det va mye skoj på den tida. Blir varm i blikket, og skifter til et lavere stemmeleie, Tromsø på 50-tallet, det va' tider... Reiser seg og spør Rune om han skal ha en til, etter svake protester, setter han kursen mot Pelle og kranen.

Ikke uten ironi

- *Dere holder en ironisk distanse...?*
Rune smiler, blir alvorlig. - Ja, vi må distansere oss...

Rolf er tilbake: Vi forsøke å være folkeli'. Ja beholde det nord-norske lynnet. Vi har det jo steikanes arti' i studio.

Studentradioen: Rolf (t.v), Elvis og Rune (t.h) i studio.

Foto: Jarle Johansen

- *Men det ble mer....?*

Rune: Ja du veit... ætte at vi slutta, så begynte folk å ringe.

Rolf: Ja, det blei storm.

Rune: Så vi måtte fortsette....

- *Og nå fikk programmet en ny form...?*

Rune: Ja vi måtte utvide konseptet.

Rolf: Vi sætta han Elvis inn i en større sammenheng. Vi trakk inn forskjellige ting i samfunnet, og kobla det med kongen. Han Elvis va jo sentral då vi va ong. Et poeng va å se han i nordnorsk sammenheng. Du veit, æ vokste

- *Dere har holdt på i snart to år nå. Hvor mange programmer har det blitt?*

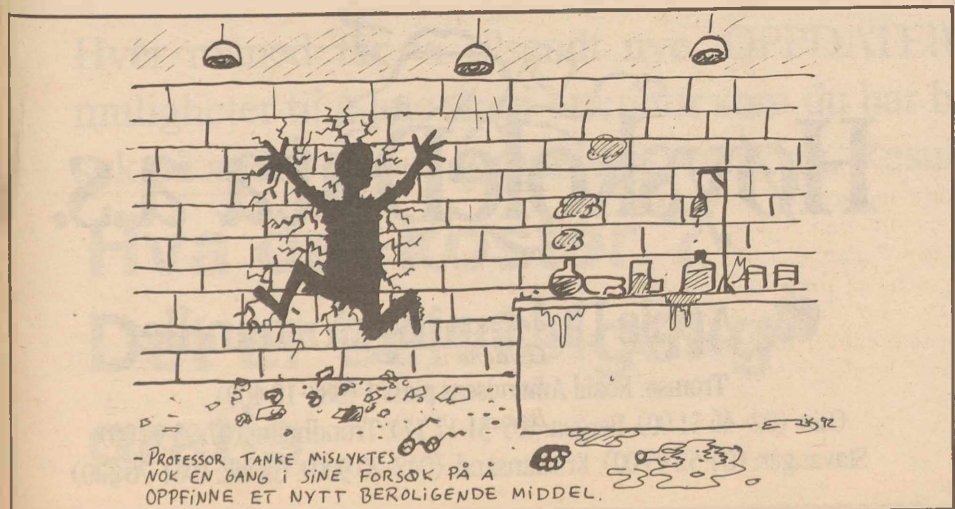
Rune: I september passerte vi 50.

Rolf: Ja, og dama til Rune hate programman! Tøtta mi, ho riste bare på haue.

- *Du er samler, Rolf?*

Rune: Kjærringa hannes, ho veit ikkje kor mykkje pænga han Rolf bruke på det her. He-he-he....

Rolf har sannsynligvis Norges største Elvis-samling med over 800 LP og 160 CD. Pure Elvis.

- PROFESSOR TANKE MISLYKTES
NOK EN GANG I SINE FORSØK PÅ Å
OPPFINNE ET NYTT BEROLIGENDE MIDDEL.

Rimelig fattig

Jeg har ei hytte ute i havgapet mot LoppHAVET. Fett nok. Det er ikke det som er poenget.

Men i den dalen hvor hytta ligger, nede ved fjorden, på vei opp mot utedoen og annekset, er det ei bru. Ei lita bru. En bru som elva må igjennom for å bli brakkvann. Og siden salt sjø.

Det er her enhver ferd mot Nobels FREDSPRIS starter. Ved brua.

Ved flo, når brakkvannet trenger seg opp under brua, og inn over våtmarken, som elva har laget, mens den har ventet på sin tur til å bli voksen. Bli brakkvann, salt sjø og verdensvant.

La meg forklare.

Ved flo går det nemlig en hel del flyndre opp forbi brua. På størrelse med en stor Wiener- Schnitzel. Mat, med andre ord. Mat, for fattige studenter. Og mat trenger jeg.

Disse flyndrene biter ikke på sluk, biter ikke på tiggende øyne, legger seg ikke flate for banneord eller trusler. Direkte kjipe er dem. Du får bare ikke tak i dem. Får ikke fisket dem opp. Til tross for at de ligger der på bunn, like under den lille brua. To og en halv meter under deg. Like under deg. Det er som å ha Cindy Crawford naken i senga, villig og klar, og ikke få reising. En nedslående opplevelse.

Poenget atter en gang. Flyndre må fiskes med spyd. Med spiker på pinne. Ergo tager man en telefonstolpe og monterer en spiker, bruker denne og får mat. Noen ville kanskje vært godt fornøyd med dette. Men ikke jeg. Jeg vil mer. Ser de mange mulighetene, som telefonstolpen og fisket bringer.

Dessuten har jeg voldsomt lyst på de EN MILLION DOLLAR som følger med Nobels FREDSPRIS. Så derfor:

Fisker man undrende, og uforståelig, får man HVA-L.

Fisker man med saks, istedenfor spiker, på telefonstolpen, får vi KLIPPFISK

Fisker man med en klokke festet til telefonstolpen, får vi UR

Og deler vi denne siste type fisk ut til befolkningen, får vi UR-BEFOLKNING

Og siden jeg er den eneste på øya, med skriveambisjoner, så blir jeg deres representant.

Og får FREDSPRISEN.

Hvert femhundrede år.

EN MILLION DOLLAR

Og jeg er godt fornøyd.

Skitt fiske!

Kurt Arthur Seljeseth

Tilegnet Trygve Bjørnes, som lot meg leke med ord, og lekte med meg, i UB-kantina, på en Kredittkassens dag.

DANSEFØTTER av S.R

Jeg var danseføtter, alene på dansegulvet med meg selv. Men - andre så på meg og de lo.

Var omringet av mange par danseføtter. Stappfullt - på dansegulvet, og potetmel under fra før glatte sko.

Ble kaos for platåsko bak meg, de knakk sammen i en quickstep. Foran meg var det tango - pokker til strev!

Telte 1-2: Venstre.
Telte 3-4: Høyre.
1-2: Venstre frem.
3-4: Høyre frem og venstre bak.
Hva skjer? Tar noen strupetak?

Vil så gjerne lære å danse, men finnes det ingen annen mulighet, - enn Kari's danseskole på denne klode?

Så, hvor er dere danseføtter?
Vil så gjerne slippe å telle steg for steg, - og kikke ned for hvert et trinn.

En bitende kald vinterdag i Hovedgården:

Europas største utdanningsforhandler

HøyskoleData a.s. er Europas største dedikerte utdannings- og forskningsforhandler. Vi selger kun til disse gruppene i tillegg til handikapede. Og selv om du får gode rabatter, lar vi ikke det gå ut over den servicen du får.

HøyskoleData kjenner sitt marked og de behov som *du* måtte ha. Vi har også egen kursavdeling og support- og serviceteam som står klar til å hjelpe deg hvis du skulle trenge det.

Ingen andre dataleverandører har så fornøyde brukere som Apple Computer. I følge statistikken er 99,7% av Macintoshbrukerne fornøyd med datamaskinen sin. Å skifte over til Mac fra hvilket som helst annet datasystem, går smertefritt, men prøv å få en Mac-bruker til å skifte maskin frivillig. Det er derfor ikke små krav Apple Computer stiller til sine spesialforhandlere på utdanningsmarkedet verden over. Det skal du være glad for. Visste du forresten at Mac er verdens mest brukte datamaskin i utdanningssektoren?

Windows-knuser'n!

10.985,-

Pris inklusive mva

4/40, markedets beste 14" fargeskjerm, mikrofon, systemprogramvare og brukerhåndbøker på norsk. Tilbudet gjelder et begrenset antall, så vær rask!

I motsetning til Windows er Mac'ens operativsystem konstruert brukervennlig fra grunnen av. Hold deg til originalen. Det er faktisk ikke uten grunn at Macintosh er den mest brukte datamaskinen i utdanningssektoren!

Lite igjen av studielånet? Våre priser starter på kr. 7.884,- for en fullverdig Macintosh!

StyleWriter er en blekkskriver med tilnærmet laserkvalitet. Ved kjøp av maskin får du denne for kun kr. 2.890,-

Ta en telefon til oss eller stikk innom for mer informasjon eller en demonstrasjon.

HøyskoleData a.s.

Apple Utdanningsforhandler

Tromsø: Roald Amundsens plass 1 (083-10 400).

Oslo: (02-46 51 00). Bergen: (05-31 17 17). Trondheim: (07-93 94 00).

Stavanger: (04-52 95 00). Kristiansand: (042-20 900). Gjøvik: (061-76 320)

English summary

Sarah C Sørensen

WOMEN'S REVOLT AT THE UNIVERSITY

There are many complex and varied factors behind the revolt, and it's just a coincidence that ISV's 20 year anniversary gave it a spark. The discontent which started at ISV has spread to other parts of the university, and the women's situation at the northern Norway's largest education institution has been focused upon. Erica Engstad and Halldis Valestrand, who are both employed at ISV, hope that the revolt will have positive consequences for women. It has taken 20 years to get the number of female employees at ISV up to 10%, and they hope it won't take another 20 years to double the percentage.

SVALBARD ARTIC COLLEGE

Within the state budget there is put off means for a combined teaching and research centre in Longyearbyen. The background for this is to find alternative activities on the island when the coal mines are being cut down. If everything goes as planned, the first students will be able to start next fall.

The plan is to have enough place for 100 students, in addition to a research milieu. The lectures in Svalbard will be directed against "arctic" subjects as Geophysics, Biology and Environmental studies. The lectures will be in English, so as to be able to draw international capacities.

REBELLIONS AT THE UNIVERSITIES

Many students in Africa are beaten, raped, tortured and humiliated by the governments soldiers which are permanently residing on the university campus. An unknown number of students have lost their lives in confrontation with

police and soldiers. Universities have been closed for several semesters, still the students don't give up and many places they have considerable influence on their governments.

The number of students studying at the universities in Africa has exploded since the middle of the 70's. This is connected to the high unemployment rate, and the fact that many Africans try to better their life situation through a better education. Randi Rønning Balsvik, professor in History at the university in Tromsø, has done research in Africa, and she says that the students are extremely dependant on the state for their existence. Still she says, the students show a great deal of patience. This is not the reason for the student uprising at many of the African universities. The reason is that a large amount of African countries are under dictatorship.

The media often portray the students as demanding ulcherers, and this causes jealousy and aggression amongst the rest of the population. The situation at the universities has gradually gotten worse and worse, and the students are constantly afraid of being punished. If there are demonstrations or other action which are openly critical of the government, the universities are closed.

This is exactly what the government is afraid of, that the students will be able to instigate a revolt which will rub off on the rest of the population.

France 1968: Studentrevolt in Paris resulted in a higher degree of democracy at the universities.

Madagascar 1972: Studentrevolt led to the fall of the government.

Ethiopia 1974: Student instigated the revolution against emperor Haile Selassie.

China 1989: The student movement for increased democracy was violently stopped at Tienanmen Square, the participants were persecuted and arrested and an unknown number of students were killed.

Nepal 1990: Demonstrations which started at the universities led to that the king had to give up his power.

Tanzania 1991: The universities were closed for a year because the students were too politically active.

Zambia 1991: Student demonstrations were the provoking factor for the democratizing process which started in the country.

Nicaragua 1992: Large demonstrations against the cut downs at the universities have led to some improvements.

Israel 1992: Universities on the West Banks have been closed for several years, and there are constant infringements against Palestinian students and academics

Burma 1992: Universities have been closed for up to four years because of too much political activity.

Zimbabwe 1992: Demonstrations against changes in student grants led to that all university students were given a fine, and 60 demonstrators had their grants and studentloans confiscated.

STUDENT EXCHANGES IN THE BARENTS REGION

An extensive exchange cooperation between northern Norway and Russia is about to take form. In the end of October the Roald Amundsen centre in Tromsø will elucidate a report where the basic element will be discussed.

The exchange programs are part of the larger scheme for the cooperation between northern Norway and Russia that the foreign ministry

has been the head of. By establishing an independent cooperation will make northern Norway more competitive in comparison to the rest of Europe.

Language, Culture and Social Sciences (which includes Health and Education) will be a stressed part. Ecology and Environmental Protection will be another key aspect, because of the enormous natural resources in the region. Finally, cooperation to develop the regions' infra structure. The cooperation in all the aspects will consist of exchange of personnel and knowledge. The most interesting aspect for Northern Norway will be Language, Culture and Social Sciences.

In addition to the initiative from the Amundsen centre, there is already agreements between different educational institutions in northern Norway and north-west Russia.

Harstad:

This March Høyskolen i Harstad signed a contract with the Pomoruniversity in Arkhangelsk which entails Economy, Culture and Vernepleier education. Their idea is to help the students on the other side of the border, and their ultimate goal is self to self-help.

Alta:

Alta DH was the first educational facility in Norway to have an exchange program with Russia. In the fall of 1991 four students from Arkhangelsk came to Alta, and this spring four Norwegian students went to Arkhangelsk. In addition to this there have been an exchange of lecturers, and student excursions across the border. The courses will be concentrated upon Economy, Leadership. Language and Culture.

Tromsø:

Earlier this year Arkhangelsk county, Ritø and the medicine subject at the University of Tromsø signed an agreement which entails both exchange programs and scientific research.

Tromsø Lærerhøgskole signed an agreement in 1991 with the institute of Pedagogy in Murmansk, and the idea behind the agreement is to become familiar with eachothers educational institutions.

THE RAINBOW CENTRE

Eline B. Øwre and Suosai Fernando in "SOS Rasisme" have informed Utopia about new centre which is being starts by their organization. It is a continuance of the fact that Tromsø has been declared an anti-racism zone.

The centre's highest authority will be the general meeting, which in effect will mean that everyone has to agree to important decisions, and the only qualification one has to have is to be a member of SOS Rasisme.

The centre will interpret the definition of anti racism rather broadly, and it will be open for environmental organizations, peace movements and other interests. A constituting meeting will be held at Speiderhuset at Kongsbakken school at 19:30 on November 5th, and everyone's welcome.

LESS CHEAP AIR TICKETS

October 25th marked the start of a new era for the air industry in Norway when the military and civil routes will be combined. Military personnel will come right behind passengers with full price tickets, which means that passengers travelling on standby tickets will be last in line - and a big part of these are students.

CD-plater kan brukes til å lagre musikk...

...men de kan også brukes til å lagre informasjon om litteratur som ellers ville tatt meter på meter med hylleplass.

Informasjonen som vi før fikk i tykke kataloger får vi nå fram på skjermen. Over 1 million titler har god plass på den samme CD-plata.

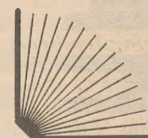
Vi abonnerer på to av dem: Whitakers katalog over engelske utgivelser, og Bookfind World Edition med utgivelser fra Europa, USA, Canada og Australia.

Fordelene? Det tar mindre plass, og først og fremst: informasjonen er ikke allerede blitt gammel før den når bokhandelen og kunden.

Kataloger på CD-rom er et meget viktig hjelpemiddel for oss, og vi ønsker at du også skal kunne dra nytte av dette.

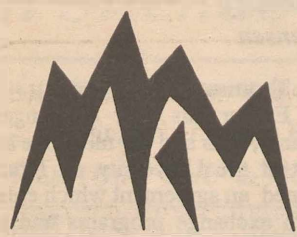
Hver måned får vi tilsendt nye, OPPDATERTE katalogverker. Det gir oss - og deg - unike muligheter til å lete fram litteratur som du har bruk for, enten det er fagbøker, skjønnlitteratur, eller søk på andre emner som interesserer deg. Resultatet får du på en utskrift.

**Hva det koster ?
Det er selvfølgelig gratis.**

AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D E L

Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9005 Tromsø. Tlf 083-44920

NORDNORSK
KUNSTMUSEUM

Muségt.2, Tromsø
i samarbeid med muséet
for samtidskunst.

Ny utstilling i 3.etasje:

ROLF NESCH:
GRAFIKK
FRA FEM
ÅRTIER

NBI Omvisning
v/utstillingsleder
Cathrine Lorange
hver søndag
kl.14.00.

Åpningstider:
Hverdager 10 - 16
Søndager 12 - 16
Mandag lukket.

Omvisninger kan bestil-
les på tlf.083 80 090.

GRATIS
ADGANG

Utstillingen vises fra
24.oktober til
22.november 1992.

Studentsamfunnet viser:

Stanley Kubrick's
THE SHINING
ondskapens hotell

med Jack Nicholson

I Aud max, hovedgården
Fredag 6.11. klokka 1900
GRATIS INNGANG!

Fredagskafé med servering
i Badegaen etterpå!

Allmøte- "demokratiet"

Det var kanskje mulighe-
ten for at HAM aldri mer
skulle være studentenes øver-
ste organ som fikk "HAMia-
nerne" til å mobilisere til
HAM 15.oktober. Spørsmål-
et om HAM skal være stu-
dentenes øverste organ har
vært et hett stridsspørsmål
blandt studentene siden 70-
tallet. Men så lenge det er
HAM sjøl som skal avgjøre
dette, er det ikke vanskelig å
tenke seg hvordan det går.

Med det nye regelemen-
tet kan avgjørelser overlates
til uravstemninger der alle
studenter har muligheten til å
delta. Det var nettopp dette
Studentrådet innstilte oven-
for HAM, nemlig at det skul-
le holdes uravstemning om
HAM fortsatt skulle være stu-
dentenes øverste organ.

"HAMianerne" må tyde-
ligvis ha vært redd for noe
slikt, for de fikk effektivt for-
hindra uravstemninga. Har de
så liten tro på at studentene
vil beholde hovedallmøte at
de ikke tør å spørre dem? Vil-
le det være det samme å si ja
til uravstemning som å si ja
til nedleggningen av HAM?

Det kunne se ut som noen
oppfatta det slik.

Av Øyvind Hanssen

Er du gravid

og ønsker noen
å snakke med?

ring **89210**
(083)

- graviditetstest
- medisinsk veiledning
- rådgivningssamtale
- råd om botilbud
- svangerskapskurs
- råd om støtte-
ordninger

aan

ALTERNATIV TIL ABORT I NORGE

Rådgivningskontor for gravide.

Stortorget 2, 5.etg.

9000 Tromsø.

Åpent man, tir, tor kl.10-14.

Ellers etter avtale.

Rammes jusstudenter av tregangersregelen?

Den 1.september -92 ved-
tok rådet v/IRV å innføre tregan-
gersregel på 1. og 2. avde-
ling jus. Da Utopia hørte om
dette ønsket de å skrive om sa-
ken, og det er vel og bra. Inter-
vjuet som ble trykket i nr.6-92
er imidlertid preget av endel
uklarheter, og jeg skal derfor
rette opp et par ting i dette inn-
legget.

I instituttreglementet som
gjelder for alle instituttene på
universitetet, heter det i §16 at
"Saker som har stor interesse
for det store flertal av studen-
tane skal takast opp til behand-
ling på intitutt-allmøte slik at
det kan fattast vedtak der". Som
det vil fremgå nedenfor har den-
ne saken ikke stor betydning
for et stort flertal av studente-
ne, verken i praksis eller prin-
sippielt.

Bakgrunnen for vedtaket er
at Oslo og Bergen har innført
tregangersregel. Etter JSUs
oppfatning var det da ganske
klart at Tromsø måtte følge et-
ter, både fordi vi ikke har ka-
pasitet til å ta imot studenter
derfra som kommer hit for å ta
eksamen, og fordi vi ganske
raskt vil få et B-stempel der-
som vi uteksaminerer kandida-
ter som andre universiteter har
utelukket. (I parentes beme-
rket er faren for å få et B-stem-
pel mer reell ved å holde fri
eksamensrett enn ved å holde
universitetet åpent).

De praktiske konsekven-
sene for studentene i Tromsø er
minimale. Ved årsskiftet var
det 14. studenter som hadde
meldt seg opp til første avde-
ling, og tre til andre avdeling,
tre ganger eller mer. Journalis-
ten har ikke fått med at i dette
tallet ligger mange "ikke møtt",
og trekk under eksamen. Det
reelle tallet på de som har strø-
ket tre ganger er altså enda la-
vere enn henholdsvis 14 og 3.

JSUs Håndtering

JSU er valgt til å ta avgjø-
relser på vegne av studentene i

de fleste sakene som kommer opp.
Det tilligger da også JSU å avgjøre
hvorvidt en sak er så viktig at
den må opp på instituttallmøte
(IAM). JSU så saken slik: De
praktiske konsekvensene for stu-
dentene i Tromsø blir minimale
og gir derfor ingen grunn til å ta
saken opp på IAM. Det måtte da
eventuelt være den prinsipielle
siden av saken som kunne gjøre
et IAM påkrevet. Men Oslo og
Bergen har allerede tatt seg av
prinsipp-spørsmålet, og Tromsø
kan ikke ta seg råd til å innnta en
avvikende holdning. Dermed fant
vi IAM unødvendig.

JSU forsøker å holde antall
IAM på et lavmål, først og fremst
for at studentene ikke skal "slites
ut". Den saken som har satt sin-
nene mest i kok i løpet av de siste
årene; lesesalssituasjonen, brakte
mellom 40 og 50 studenter til in-
stituttallmøte i vår, da det var oppe
forslag om å endre tidspunktet for
å ta i bruk de faste lesesalsplassen-
ne. På årsmøtet i høst dukket det
opp bare 21 studenter, inkludert 8
fra JSU. På dette møtet ble års-
rapporten fremlagt, og tregangers-
regelen ble nevnt spesielt. Jeg vil
presisere at ikke EN av studentene
- ikke engang de som gikk på
1.avdeling, hadde noen kritiske
bemerkinger til tregangersrege-
len generelt, eller til JSUs hånd-
tering av saken spesielt.

Dispensasjon

Det er riktig at det finnes dis-
pensasjonsmuligheter fra tregan-
gersregelen. Men jeg har IKKE
sagt at "studenter med forskjelli-
ge plager og studenter med for-
sørgeransvar har muligheter til å
få dispensasjon". Jeg sa til jour-
nalisten at det ikke er godt å si
hva som skal til for å få dispensa-
sjon, fordi ingen hittil har oppgitt
grunnen til at de har strøket tre
ganger. Hvis vedkommende kan
vise til en god grunn til å ha strø-
ket tre ganger, så er det altså mu-
lighet for dispensasjon. Forsørger-
ansvar eller spesielle plager er
ikke i seg selv uten videre billett
til dispensasjon, og får stå som

journalistens eksempler.

Under intervjuet ble min
stemmegivning sammenlignet
med studentrepresentanten som
satt i universitetsstyret og
stemte for tregangersregelen
uten å rådføre seg med HAM.
Journalisten har ganske riktig
fått med seg at jeg ikke synes
de to sakene er sammenlign-
bare, men begrunnelsen har
ikke kommet med. Uten å ta
stilling til om representanten i
universitetsstyret handlet rett
eller galt (hun ble tross alt ikke
kastet) kan det fastslås at det
vedtaket hun stemte for, had-
de konsekvenser av helt andre
dimensjoner enn det jeg har
stemt for. Universitetsstyret
vedtok en regel som har be-
tydning for absolutt alle insti-
tuttene, og for studenter på alle
nivåer. JSU gikk inn for en
regel som gjelder ett enkelt in-
stitutt, og kun de to laveste
avdelingene.

Forholdet til Studentutvalget

Jeg gjør oppmerksom på at
JSU ikke er underlagt SU. Der-
med er det forsåvidt irrelevant
når journalisten fremhever SU-
sekretær Are Holands syn på
denne saken. Holand kan utta-
le seg om akkurat hva han vil
for min del, og hvis journalis-
tene ønsker å sitere ham, må
de gjerne gjøre det.

I den grad JSU er opptatt
av SUs oppfatning av saker og
ting, holder vi oss i alle fall til
de valgte representantene. Jeg
vil således nevne at SU-repre-
sentant Johnny Dahlmo, som
har stemmerett ved IRV, møt-
te opp på instituttallmøtet i
høst. Som allerede nevnt var
det ingen på møtet som hadde
bemerkinger til tregangersre-
gelen, HELLER IKKE JOHN-
NY DAHLMO.

Av Ingrid Gregursson,
studentrepresentant i
instituttrådet/IRV

STUDENTENES SOSIALTJENESTE

Du kan ta kontakt med studentenes sosialtjeneste ved ulike sosial og personlige proble-
mer, som eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, tvil om studie-
valg, eksamensangst...

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i.
TA GJERNE KONTAKT. JO FØR, JO HELLER.

Kontoret er i kjelleretasjen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra nord. (På yttersi-
den av bygget) Ta kontakt for avtale. Treffid kl.10 - 14 hver dag. Kl. 13 - 14 har kontoret
"åpen konsultasjon" uten foregående timebestilling.

Telefonnummer:

Kaare Olsen	44594
Morten Rolf Pedersen	44595
Ane Marie Hektoen	44596
(foreign student consellor)	

Husk å benytte deg av HELSEFONDET, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehand-
ling, briler, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se etter regler på oppslagstavla.
Søknadskjema fås hos Studentsamskipnaden og Sosialtjenesten.
Psykolog: Henvend deg til Sosialtjenesten vedrørende informasjon om psykologtjenesten.

500 års motstand - Urbefolkning - Sør-Afrika - Latin-Amerika - Eftog den tredje verden - Asia

TREDJE VERDEN MAGASINET

X

«X» gir deg kunnskap
om den tredje verden
og den norske
solidaritetsbevegelsens
arbeidsområder.
Skaff deg kunnskap
- skaff deg «X»

6 nummer
15,-

SOLIDARITETSBEVEGELSENS TIDSSKRIFT

bestilles fra:
«X», Fredensborgveien 39, 0177 Oslo, Tlf. (0) 36 22 00

Stopp hetsinga mot Kurt Oddekalv

Åpent brev til Norges Naturvernforbunds fylkesledere, landsstyret og sentralstyret.

I forbindelse med fylkesledernes eksklusjonskamp mot fylkesleder Kurt Oddekalv i Naturvernforbundet Hordaland (NVH) vil vi kommentere følgende som gjør landsstyret vedtaket ugyldig:

Saken ble forelagt på siste landsstyremøte som en eventuelsak av Naturvernforbundet Oppland. Dette førte til at det ikke ble mulighet for Hordaland og andre fylkeslag til å behandle saken. Naturvernforbundet Oppland har forøvrig ikke sittet på sidelinjen før når det gjelder mistillit til Oddekalv, så det synes rart at det ikke ble fremmet som egen sak på landstyremøtet. Mest alvorlig er likevel at Kurt Oddekalv som det blir sanksjonert mot, ikke ble orientert og dermed heller ikke fikk anledning til å forsvare seg. Det er et brudd på vanlig rettsprinsipp.

Fylkeslederne har til tross for uenigheten blant de tillitsvalgte, uten vedtak oversendt saken til sentralstyret som visstnok skal sette eksklusjonen ut i praksis. Det minste

man kunne gjøre var å få behandlet og gjort vedtak i saken i de enkelte fylkeslag. Det er normalt slik saksgangen i en demokratisk organisasjon foregår, spesielt i en slik alvorlig sak.

Siden sentralledelsen nå truer med å ekskludere både Kurt Oddekalv og resten av fylkesstyret vil vi påpeke følgende:

- Norges Naturvernforbund har ingen eksklusjonsparagraf, noe som må vedtas på landsmøtet med 2/3 flertall (NNVs vedtak paragraf 14). Det betyr at landstyret eller sentralstyret ikke under noen omstendigheter kan ekskludere noen.

- En eventuell vedtektsendring kan ikke ha tilbakevirkende kraft.

I uttalelsen står det også at enkelte saker fra Kurt Oddekalv og Naturvernforbundet i Hordaland er miljøfaglig svake og at Oddekalv skader miljøarbeidet. Dette vil vi gjerne ha dokumentert

En av de undertegnede (Ørjan Holm) jobbet i 1 1/2 år som saksbehandler i NVH. Der fikk jeg min opplæring og praksis i praktisk miljøarbeid, noe som har kommet

godt med i mitt arbeid her i Troms. Vi har dessverre ikke fått noe praktisk veiledning fra organisasjonen forøvrig som skulle tilsi at vi kunne bli mer slagkraftig og handlekraftig. Et skikkelig desentralisert forureningskurs ville være til skikkelig nytte for alle fylkeslag. Hvor ble det av kurset når NVH ble sparket fra jobben som arrangør?

Selv om vår fylkesleder er med på dette eksekusjonspillet, er det vår plikt å som tillitsvalgte i Naturvernforbundet å si fra når det de gjør er brudd på de organisatoriske og demokratiske spilleregler.

Skulle styret i NVH og Kurt Oddekalv bli ekskludert ser vi oss nødt til å trekke oss fra alt arbeid i regi av Norges Naturvernforbund.

*Med miljøvennlig hilsen
Leder i Naturvernforbundet i Tromsø
Styrerepr.
Naturvernforbundet i Troms
Ørjan Holm
og
Vararepresentant
Naturvernforbundet i Tromsø
Odd Kristian Dahle*

I ein liten pytt siglar livet som ein epleskrott.

Ein liten fugl plasker med tærne
- og tek ein bit av sjølve livet.

Anette

Disse sidene er satt av til lesernes bidrag. Her er åpent for leserinnlegg av enhver art, dikt etc. Vi tar også inn korte private annonser gratis.

Lever ditt bidrag til Utopia-redaksjonen i UB-kjelleren, eller send det til oss.

Har du tenkt over det?

Pappbeger har mange fordeler:

- Har liten vekt
- Har fine farger
- Koster kun 1 krone pr. stykk: mye billigere enn glass som koster 4 kroner pr. stykk.
- Pappbeger har lokk som gir mindre sølerisiko ved hard belastning.
- Pappbeger har sugerør som gir en spesiell kvalitet til drikkingen. Det muliggjør også drikking uten å løfte begeret fra bordet.
- Ingen retur: Du slipper å se etter annet enn en søppelbøtte.
- Du vil gjenkjennes fra kinoreklamen.

Så hvorfor drikke av glass når man kan få et pappbeger med lokk og sugerør?!
Du vil bli lagt merke til!

Miljøgruppas "Ingen retur - ingen natur" -kampanje

UKA'93

**BARE 5 MÅNEDER IGJEN!
VI TRENGER DIN HJELP!**

SNAKK MED OSS PÅ SAMFUNNETS
KONTOR I HOVEDGÅRDEN,
ELLER Fyll ut LAPPEN OG
LEGG DEN I KASSA PÅ DØRA.

JÅ, JEG VIL JOBBE I UKA '93

Jeg heter:.....,
og bor i:.....,
og har telefon-nummer:.....,
og vil jobbe med:

☐	GJESTER	☐	REVY
☐	BLÆST	☐	ARRANGEMENT
☐	P.R.	☐	SALG

Demoaften hos

Hi-Fi Klubben

Vi demonstrerer nyheter fra

DALI

Konstruktøren informerer.

Vi viser nyheter fra

NAD

En av konstruktørene,
Chas Oestvogel, informerer.

Torsdag 19.11.92 kl.19.30.

Hos Hi-Fi Klubben i Strandgata 5.

Mens vi venter på Polarinstituttet...

Dette er Utopia sin faste meldingsspalte. Savner du noe, tips oss. Kontakt Tomas på Utopia-kontoret vis á vis ISV kantina.

Tirsdag 3.november

TSI volleyball damer har kamp klokka 20.30 på Stakkevollan. Matchen står mellom TSI1 og TSI2.

Onsdag 4.november

Tromsø StudentSpeider-Gruppe (TøSSG) skal arrangere temakveld hvor de tar for seg utstyr.

Torsdag 5.november

Det skal være instituttallmøte for ISV klokka 16.00 i rom B-1005. Alle ISVere - Møt opp!

Tromsø Kristelige Studentlag (TROKS) avholder et bibelseminar med domprost Kåre Smeland.

Filmen "Jungelens Evangelium" har premiere på Fokus.

Fredag 6.november

Filmklubben viser "Syd", en argentisk/fransk film fra 1988. Handlingen er lagt til tiden etter millitærjuntaens fall.

Studentsamfunnet viser "The Shining" på video-storskjerm i Aud.max klokka 19.00. Det er gratis inngang. Etterpå blir det Fredagskafé i Bodegaen.

Lørdag 7.november

TROKS avholder ungdomsgudstjeneste og tar for seg salme 100 "La hyldningsrop lyde".

Filmklubben viser "The girl in the picture". En skotsk kjærlighetsforvikling i samme sjanger som The Brekfast klubb.

TSI volleyball damer spiller mot Skibotn IL klokka 15.00 på Stakkevollan.

Søndag 8.november

Studentenes undervannsklubb SUT tar seg en tur på yttersida av Kvaløya med "Havbåra".

Cathrine Lorange har omvisning på utstillingen til Rolf Nech på Nordnorsk Kunstmuseum klokka 14.00.

Onsdag 11.september

TROKS holder en fag/trokveld i kantina på lærerhøyskolen.

Lørdag 14.november

Filmklubben viser "Martin Guerre", et filmatisert fransk middelaldersagn.

Østmisjons-møte med TROKS. De får besøk fra Team-Øst fra Lagets Bibel- og Evangeliseringscenter.

Søndag 15.november

SUT dykker i Tromvika. Cathrine Lorange har omvisning på utstillingen til Rolf Nech på Nordnorsk Kunstmuseum klokka 14.00.

Onsdag 18.november

TøSSG holder spillkveld hvor vi prater, spiller, spiser og slapper av.

TROKS holder Internasjonal fest i Gitta Jønsonsvei 1 klokka 18.00.

Torsdag 19.november

TROKS arrangerer et bibelseminar med domprost Kåre Smeland.

Fredag 20.november

Filmklubben viser "Med døden som innsats". Det er en gammel Wim Wenders-film fra 1977.

Lørdag 21.november

Filmklubben viser Woody Allen-produksjonen "Kjærlighet og død".

Søndag 22.november

SUT dykker i Grøtforden. Cathrine Lorange har omvisning på utstillingen til Rolf Nech på Nordnorsk Kunstmuseum klokka 14.00.

Tirsdag 24.november

TSI volleyball damer spiller mot Tromsø lærerhøyskole på Stakkevollan klokka 20.30.

Onsdag 25.november

TøSSG skal ta for seg astro-nomi på ukens temakveld.

Fredag 27.november

Filmklubben viser en meksikansk/italiensk fil med navn "Santa Sangre". Den er registrert av Alejandro Jodorowsky.

Lørdag 28.november

Italieneren Frederico Fellini sitt mesterverk - "La Dolce Vita" går på filmklubben i dag. Da den ble utgitt i 1960 kom den øyeblikkelig på Vatikanets forbudsliste med kommentaren: "Et sivilisert folks gode navn og rykte står på spill".

SUT tar seg en helgetur til Skibotn.

Søndag 29.november

TøSSG holder LYSFEST som markerer avslutningen for høsten.

Cathrine Lorange har omvisning på utstillingen til Rolf Nech på Nordnorsk Kunstmuseum klokka 14.00.

Tirsdag 1.desember

TSI volleyball damer spiller mot Tromsø lærerhøyskole igjen klokka 20.00.

Konserte

November måned. Kulde og snø, men det er bare utendørs. Inne er det røyk, svette og lukter av ymse slag. 4.november kommer Bergensyndlingene POGO POPS til byen og Bort i Natta for å avholde konsert. Det er tirsdag, og datoen er 10. november. Sted er ikke bestemt, men på ei eller annen scene vil du finne HENNING GRAVROK BAND. To dager senere er det "cowboy-tid" på Bort i Natta. Der stiller Fredrikstad C.C. COWBOYS. Lørdag 14. for en gangs skyld konsert på Studenthuset. Samfunnet har skaffet til veie FIRE FINE FYRER.

Mandag 16. november er det et celebret besøk på Kulturhuset, storsalen. Ingen ringere enn det amerikanske jazz/rock bandet BLOOD, SWEAT & TEARS inntar scenen den kvelden. Dagen etter er det jazz-tid igjen. To tyske grupper man ikke vet så mye om, HAUS NO. 7 og PIANO MEETS VIBES skal begge spille. Sted er ikke bestemt. Tirsdag 24. november kommer Trondheimsgruppa VESLEFREKK. Det er en ung norsk trio som har utviklet en såkalt "lyrisk og frittsøkende spillestil". Sted ikke bestemt.

Barn, barn, barn...

Av Ingrid Neerland Walseth

Foto: Rune Dahlheim

Blant studenter som kaver seg frem og tilbake, til forelesning, til biblioteket, til kollokvie, i kø foran kantina med studiene tungt hengende over nakken, strebende og svettende, - og plutselig smyer noe ganske annet seg inn på netthinna. En pygme, eller... - et barn var det visst.

Du har sett dem, der de tusler rundt på universitetsområdet med store skolesekker og korte steg. I heisen, i Kantina, og de modigste, på lesesalen, letende etter tomflasker. Har disse framtidige, håpefulle noen formening om hva slags vesener det er, disse voksne med sekk på ryggen?

- Dette sier Jens (10), Johan (11), Berit (9), Liv Johanne (9), Elin (9) og Siiri (8).

å spare til utdanninga mi allerede, på en egen konto.

Historie, engelsk kanskje. Flymekanikk?

ge oppe, for de jo tidlig opp for å lese på universitetet.

Siden takket for intervjuet, tar på seg de store sekkene sine, rusler igjen. En kylling ringsverd med ballkr og små middelhver

- Studenter har det artig, og så er de flinke til å lese.

Man blir vel sittende med gjeld. Jeg har begynt

- Hva de blir for noe? Hm., vet ikke. Kanskje såne som utstopper dyr. Også lærere.

- De har bare to pauser om dagen, en halv time hver gang. Ellers jobber de bra.

- Hvilke fag de har her? Vet ikke.

- De er vel nånnåttjue år, tenker jeg.

- Men av og til er de litt dumme, når de bøller seg fram, når vi er i gangene. Skyver og dytter og har det travelt. - De legger seg helt sikkert tidlig om kvelden. De prøver ikke å tøffe seg med å være len-

